

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ผู้ถือหุ้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน ในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากธนาคาร ตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 7 เรื่อง ประมาณการและข้อสมมติฐาน โดยธนาคารได้มีการเปลี่ยนแปลงประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของอาคารตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2560 เป็นต้นไป และเปลี่ยนแปลงประมาณการวิธีการคำนวณเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 เป็นต้นไป ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องนี้

๑๑

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้กับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกธนาคารหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของธนาคาร

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย

๕๗

ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล คือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่า รายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของธนาคาร

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปร่วมกับความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้ธนาคารต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

๑)

-4-

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึง
ขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึง
ข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบ
ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางภัทรา ไชว์ศรี)

ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาวรชนี ชลนากิจกุล)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 2

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561

หน่วย : พันบาท

สินทรัพย์	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
เงินสด		18,877,179	19,108,266
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	8.1	236,034,130	202,956,159
เงินลงทุนสุทธิ	8.2	70,178,825	75,225,430
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	8.3		
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้		1,044,128,188	950,226,544
ดอกเบี้ยค้างรับ	8.4	22,281,414	16,600,159
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ		1,066,409,602	966,826,703
หัก รายได้รอตัดบัญชี		42,843	55,056
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	8.5	257,664,409	232,795,913
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		808,702,350	733,975,734
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล		325,173,088	326,816,904
ดอกเบี้ยค้างรับตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล		3,528,696	5,798,178
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับ		328,701,784	332,615,082
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.3	14,466,546	13,719,141
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	8.32.2.1	314,235,238	318,895,941
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล			
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมปกติ	8.6	21,453,219	25,744,896
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.2.2	260,166,386	227,947,339
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	8.7	77,374	79,652
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	8.8	11,129,897	10,900,830
สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	8.9	3,116	103,847
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ	8.10	877,813	1,048,241
สินทรัพย์อื่นสุทธิ	8.11	1,817,388	1,655,507
รวมสินทรัพย์		1,743,552,915	1,617,641,842

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
เงินรับฝาก	8.12	1,529,730,367	1,406,489,933
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	8.13	33,621,702	34,288,082
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	8.14	13,187,373	14,417,817
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	8.15	3,172	10,977
ดอกเบี้ยค้างจ่าย		4,774,988	4,386,145
เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	8.16	601,569	760,522
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐ			
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมปกติ	8.17	402,965	635,527
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.4	3,615,497	5,567,848
ประมาณการหนี้สิน	8.18	6,747,316	6,593,018
หนี้สินอื่น	8.19	19,792,748	18,199,325
รวมหนี้สิน		1,612,477,697	1,491,349,194
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น	8.20		
ทุนเรือนหุ้นที่กำหนดตามกฎหมาย			
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		60,000,000	60,000,000
หุ้นบุริมสิทธิ 15,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		1,500,000	1,500,000
ทุนเรือนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว			
หุ้นสามัญ 559,453,385 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		55,945,338	55,945,338
หุ้นบุริมสิทธิ 1,058 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		-	106
องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น		18,107	(317)
กำไรสะสม			
จัดสรรแล้ว			
สำรองตามกฎหมาย		16,043,206	13,385,206
ยังไม่ได้จัดสรร		59,068,567	56,962,315
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		131,075,218	126,292,648
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		1,743,552,915	1,617,641,842

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

ประธานกรรมการ

(นายอภิรมย์ สุขประเสริฐ)

ผู้จัดการ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

		หน่วย : พันบาท	
	หมายเหตุ	2561	2560
รายได้ดอกเบี้ย	8.24	64,245,455	67,332,593
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	8.26	15,233,355	16,203,839
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ		49,012,100	51,128,754
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ		3,741,360	3,438,106
ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ		108,162	104,845
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	8.27	3,633,198	3,333,261
กำไรสุทธิจากธุรกรรมเพื่อค้าและปริวรรตเงินตราต่างประเทศ		14,097	8,200
กำไร(ขาดทุน)สุทธิจากเงินลงทุน		(945)	(2,673)
รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	8.28	4,037,270	3,786,314
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.5	21,599,122	15,521,073
รวมรายได้จากการดำเนินงาน		78,294,842	73,774,929
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ			
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		15,341,975	15,382,049
ค่าตอบแทนกรรมการ		7,509	7,944
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์		2,853,844	2,925,446
ค่าใช้จ่ายอื่น		5,575,888	6,325,928
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ		23,779,216	24,641,367
ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.6	18,535,718	15,528,003
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	8.29	26,119,264	24,149,649
กำไรสุทธิ		9,860,644	9,455,910
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น			
รายการที่อาจจัดประเภทรายการใหม่เข้าไปในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง			
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเมื่อขาย		18,424	(1,282)
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง			
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		(50,201)	(265,653)
รวมกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ		(31,777)	(266,935)
กำไรเบ็ดเสร็จรวม		9,828,867	9,188,975
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้น			
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)		17.63	16.90

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

๑๑.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

หน่วย : พันบาท

หมายเหตุ	ทุนที่ออกและชำระแล้ว		องค์ประกอบอื่น	กำไรสะสม		รวม
	หุ้นสามัญ	หุ้นบุริมสิทธิ	ของส่วนของผู้ถือหุ้น จากการเปลี่ยนแปลง มูลค่าเงินลงทุน	สำรอง ตามกฎหมาย	ยังไม่ได้ จัดสรร	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 เมษายน 2559	55,945,338	107	965	10,595,206	56,101,332	122,642,948
ปรับปรุงโบนัสเหลือจ่าย	8.21	-	-	-	38,477	38,477
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 เมษายน 2559 (หลังปรับปรุง)	55,945,338	107	965	10,595,206	56,139,809	122,681,425
เงินปันผลจ่าย	8.21	-	-	-	(5,577,751)	(5,577,751)
หุ้นบุริมสิทธิ(ไถ่ถอน)	-	(1)	-	-	-	(1)
ทุนสำรองตามกฎหมาย	8.21	-	-	2,790,000	(2,790,000)	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	-	-	(1,282)	-	9,190,257	9,188,975
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2560	55,945,338	106	(317)	13,385,206	56,962,315	126,292,648
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 เมษายน 2560	55,945,338	106	(317)	13,385,206	56,962,315	126,292,648
ปรับปรุงโบนัสเหลือจ่าย	8.21	-	-	-	268,616	268,616
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 เมษายน 2560 (หลังปรับปรุง)	55,945,338	106	(317)	13,385,206	57,230,931	126,561,264
เงินปันผลจ่าย	8.21	-	-	-	(5,314,807)	(5,314,807)
หุ้นบุริมสิทธิ(โอนไปหนี้สินอื่น)	8.20	-	(106)	-	-	(106)
ทุนสำรองตามกฎหมาย	8.21	-	-	2,658,000	(2,658,000)	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	-	-	18,424	-	9,810,443	9,828,867
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561	55,945,338	-	18,107	16,043,206	59,068,567	131,075,218

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

32

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

หน่วย : พันบาท

	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	9,860,644	9,455,910
รายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ(จ่าย)จากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี	1,379,248	1,480,073
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการค้ำยืม	26,119,264	24,149,649
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(36,716)	(53,830)
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	945	2,673
(กำไร)ขาดทุนจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ	2,096	(8,200)
ประมาณการหนี้สิน	104,097	248,002
	<u>37,429,578</u>	<u>35,274,277</u>
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	(49,012,100)	(51,128,754)
เงินสดรับดอกเบี้ย	60,796,743	65,853,861
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	<u>(14,844,511)</u>	<u>(16,280,437)</u>
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	34,369,710	33,718,947
สินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น)ลดลง		
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	(33,073,418)	(7,417,930)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้ำ	1,715,168	(252,176)
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	(92,777,955)	(73,130,300)
ทรัพย์สินรอการขาย	2,278	12,889
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล	(27,927,370)	(42,799,988)
สินทรัพย์อื่น	(162,703)	472,966
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)		
เงินรับฝาก	123,240,434	95,546,322
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	(666,380)	6,800,421
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐ	(2,184,913)	3,055,016
หนี้สินอื่น	<u>1,674,937</u>	<u>3,170,049</u>
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	<u>4,209,788</u>	<u>19,176,216</u>

๓๑

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

หน่วย : พันบาท

	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในหลักทรัพย์	40,785,760	24,337,694
เงินสดจ่ายในการซื้อเงินลงทุนในหลักทรัพย์	(37,399,903)	(37,229,073)
เงินสดจ่ายในการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(1,544,735)	(892,195)
เงินสดจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(548)	(310,689)
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	273,706	109,889
เงินสดสุทธิ(ใช้ไปใน)ได้มาจากกิจกรรมลงทุน	2,114,280	(13,984,374)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
เงินสดจ่ายชำระคืนตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	(1,230,444)	(2,280,942)
เงินสดจ่ายตามสัญญาเช่าการเงิน	(7,805)	(153,581)
เงินสดจ่ายจากการไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิ	-	(1)
เงินสดจ่ายเงินปันผล	(5,314,807)	(5,577,751)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(6,553,056)	(8,012,275)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(228,988)	(2,820,433)
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อเงินสด	(2,099)	127
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด	19,108,266	21,928,572
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสุทธิ ณ วันสิ้นงวด	18,877,179	19,108,266

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

หมายเหตุ	เรื่อง	หน้า
1.	ข้อมูลทั่วไป	13
2.	เกณฑ์การเสนองบการเงิน	13
2.1	เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน	13
2.2	มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลบังคับใช้ในงวดบัญชีปัจจุบัน	14
2.3	มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออก และปรับปรุงใหม่แต่ยังไม่ีผลบังคับใช้	14
3.	สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ	15
4.	การบริหารความเสี่ยง	21
4.1	ข้อมูลความเสี่ยง ธ.ก.ส.	21
4.2	การบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส.	22
4.3	มูลค่ายุติธรรมของตราสารการเงิน	26
5.	มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน	26
6.	การดำรงเงินกองทุน	27
7.	ประมาณการและข้อสมมติฐาน	28
8.	ข้อมูลเพิ่มเติม	29
8.1	รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (สินทรัพย์)	29
8.2	เงินลงทุนสุทธิ	30
8.3	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	32
8.4	ดอกเบี้ยค้างรับ	35
8.5	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	35
8.6	ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ	36
8.7	ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	36
8.8	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	37
8.9	สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	37
8.10	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ	38
8.11	สินทรัพย์อื่นสุทธิ	38
8.12	เงินรับฝาก	39

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

หมายเหตุ	เรื่อง	หน้า
8.13	รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (หนี้สิน)	39
8.14	ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	39
8.15	หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	40
8.16	เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	41
8.17	เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามรัฐธรรมนูญ	41
8.18	ประมาณการหนี้สิน	43
8.19	หนี้สินอื่น	45
8.20	ทุนเรือนหุ้น	47
8.21	การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล	47
8.22	ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น	48
8.23	ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร	49
8.24	รายได้ดอกเบี้ย	51
8.25	รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ	51
8.26	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	52
8.27	รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	52
8.28	รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	53
8.29	หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	53
8.30	สัญญาเช่าระยะยาว	54
8.31	ฐานะและผลการดำเนินงานที่สำคัญ	54
8.32	ธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA)	55
8.33	การดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	76
8.34	การดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 2555/2556 และ 2556/2557	76
8.35	การอนุมัติงบการเงิน	79

๕๖

.....

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561

.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 และแก้ไขเพิ่มเติม เป็นรัฐวิสาหกิจประเภท ธนาคารเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจหลักในการเป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบทซึ่งเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาล โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินและสนับสนุนการพัฒนาแก่กลุ่มเป้าหมายในชนบทไทยทั้งที่เป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ กลุ่มบุคคล องค์กรของชุมชน และสหกรณ์ทุกประเภทที่เป็นองค์ประกอบในระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้รับมอบหมายภารกิจสำคัญจากรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรอันเนื่องมาจากภาระหนี้สินและราคาผลิตผลตกต่ำ (หมายเหตุ 8.6 8.17 8.32 8.33 และ 8.34)

2. เกณฑ์การเสนองบการเงิน

2.1 เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายความรวมถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงการตีความและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี และแสดงรายการตามข้อกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส.1/2559 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2559 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตามงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 ไม่ได้นำเงินลงทุนทั่วไปในบริษัทร่วม (หมายเหตุ 3.4 และ 8.2.4) มาจัดทำงบการเงินตามวิธีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่จัดทำงบการเงินตามวิธีส่วนได้เสียนั้นไม่ได้ทำให้เกิดผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่องบการเงินของ ธ.ก.ส.

รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน และสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม ของปีบัญชีถัดไป

งบการเงินได้รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นจากการดำเนินภารกิจสำคัญของรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในโครงการต่าง ๆ ในกรณีที่ใช้เงินทุนของ ธ.ก.ส. ในการดำเนินการตามโครงการนโยบายรัฐหรือเงินที่ ธ.ก.ส. ส่างรองจ่ายในการดำเนินโครงการต่าง ๆ เหล่านั้นไปก่อน ซึ่งอยู่ระหว่างรอรัฐบาลจัดหาเงินกู้หรือจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ และจำนวนเงินสำรองจ่ายต้องไม่เกินวงเงินที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ภายในวงเงิน 90,000 ล้านบาท รวมถึงโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรังปี 2555 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554
 2. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555
 3. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2556
- และตามหนังสือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557

๓๒

2.2 มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลบังคับใช้ในงวดบัญชีปัจจุบัน

ธ.ก.ส. ได้นำมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. มาถือปฏิบัติแล้ว ซึ่งผู้บริหารของ ธ.ก.ส. พิจารณาแล้วว่าไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการบัญชีและงบการเงินของ ธ.ก.ส.

2.3 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่แต่ยังไม่มีผลบังคับใช้

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่หลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 เป็นต้นไป โดยฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. มีดังนี้

	<u>มาตรฐานการบัญชี</u>	<u>วันที่มีผลบังคับใช้</u>
ฉบับที่ 1	การนำเสนองบการเงิน (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 7	งบกระแสเงินสด (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 8	นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 10	เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 16	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 17	สัญญาเช่า (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 18	รายได้ (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 19	ผลประโยชน์ของพนักงาน (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 21	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 23	ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 24	การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 26	การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 28	เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 33	กำไรต่อหุ้น (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 34	การรายงานทางการเงินระหว่างกาล (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 36	การด้อยค่าของสินทรัพย์ (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 37	ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 38	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 40	อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
	<u>มาตรฐานการรายงานทางการเงิน</u>	
ฉบับที่ 4	สัญญาประกันภัย (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 5	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 13	การวัดมูลค่ายุติธรรม (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
	<u>การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน</u>	
ฉบับที่ 10	การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561
ฉบับที่ 21	เงินที่นำส่งรัฐ (ปรับปรุง 2560)	1 มกราคม 2561

ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ได้ประเมินผลกระทบแล้วเห็นว่ามาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการบัญชีและงบการเงินของ ธ.ก.ส. เมื่อนำมาปฏิบัติ

3. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ในงบกระแสเงินสดหมายความรวมถึงเงินสดในมือและรายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บ

3.2 การรับรู้รายได้

3.2.1 ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

(1) เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล และสินเชื่ออื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ยกเว้น ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อที่หลังจากครบกำหนดชำระตามสัญญา ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินและดอกเบี้ย ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป จะบันทึกยกเลิกดอกเบี้ยค้างรับ ที่บันทึกเป็นรายได้ออกจากบัญชี โดยจะบันทึกรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

(2) เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

3.2.2 ดอกเบี้ยเงินชดเชยต้นทุนเงินโครงการนโยบายรัฐ

(1) โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร รับรู้รายได้เงินชดเชยต้นทุนเงินตามเกณฑ์คงค้าง

(2) โครงการประกันรายได้และโครงการนโยบายรัฐอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.3 เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ

(1) โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

(2) โครงการประกันรายได้ และโครงการนโยบายรัฐอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.4 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2.5 เงินปันผล รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันที่มีสิทธิได้รับเงินปันผล

3.3 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

3.3.1 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.3.2 ค่าธรรมเนียมและบริการ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.3.3 ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.4 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนในความต้องการของตลาดที่เป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการขายหลักทรัพย์เพื่อค้าและกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการปรับมูลค่ายุติธรรมรับรู้ ในงบกำไรขาดทุน และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยแสดงรวมอยู่ในกำไร(ขาดทุน)สุทธิจากธุรกรรมเพื่อค้าและปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนเมื่อขาย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม รับรู้ในงบกำไรขาดทุน และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยแสดงอยู่ในกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น และแสดงผลสะสมในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจริงเมื่อจำหน่ายเงินลงทุนนั้น

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือไว้จนครบกำหนด แสดงในราคาทุนตัดจำหน่ายด้วยวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) ส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าจะปรับกับรายได้เงินลงทุนในตราสารหนี้ทุกวัน

เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด ประเภทเงินลงทุนทั่วไปแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) และบันทึกบัญชีขาดทุน (กลับรายการ) จากการด้อยค่าของเงินลงทุนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จจอื่น โดยแสดงรวมในกำไร(ขาดทุน)สุทธิจากเงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทร่วม (ธ.ก.ส. เป็นผู้ถือหุ้นที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ) แสดงด้วยราคาทุนไม่ได้บันทึกเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย เนื่องจากปริมาณเงินลงทุนไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่องบการเงินของ ธ.ก.ส. โดยผู้บริหารของ ธ.ก.ส. จะพิจารณาทบทวนความมีนัยสำคัญเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม

3.5 เงินให้สินเชื่อ

เงินให้สินเชื่อแสดงเฉพาะต้นเงินคงเหลือ เงินเบิกเกินบัญชีแสดงยอดต้นเงินรวมดอกเบี้ย สำหรับเงินให้สินเชื่ออิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระและเช่าซื้อแสดงด้วยจำนวนหนี้ตามสัญญารวมค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายทางตรงเริ่มแรกจากการให้เช่าซื้อ และแยกแสดงรายได้รอดบัญชีเป็นรายการหักจากเงินให้สินเชื่อ

ส่วนลดจากตัวเงินรับที่ยังไม่รับรู้เป็นรายได้ แสดงรวมอยู่ในหนี้สินอื่น

3.6 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ธ.ก.ส. ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยถือปฏิบัติให้สอดคล้องกับเกณฑ์การกันเงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยจัดกลุ่มลูกหนี้จำแนกตามอายุหนี้ค้างรายบัญชีแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามคุณภาพของลูกหนี้ ดังนี้

- (1) สินทรัพย์จัดชั้นปกติ หมายถึง ลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 1 เดือน
- (2) สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (3) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (4) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (5) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ และลูกหนี้ดำเนินคดี

การกันเงินสำรอง การคำนวณการกันเงินสำรองของลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ธ.ก.ส. ไม่ได้นำมูลค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณ เนื่องจากหลักประกันส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเกษตรกรรายย่อย โดยแบ่งการกันเงินสำรองเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) การกันเงินสำรองตามเกณฑ์ปกติ

กันเงินสำรองตามลักษณะการจัดชั้นสินทรัพย์แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สินทรัพย์จัดชั้นปกติ (ค้าง 0 - 1 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 1 ของยอดหนี้คงค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างเกิน 1 - 3 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 2 ของยอดหนี้คงค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 3 สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (ค้างเกิน 3 - 6 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้คงค้างตามบัญชี

๑๒

กลุ่มที่ 4 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย (ค้างเกิน 6 - 12 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้คงค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 5 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ (ค้างเกิน 12 เดือนขึ้นไป) และลูกหนี้ดำเนินคดี

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้คงค้างตามบัญชี

(2) การกันเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็น

การกันเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็นแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้คงค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 ลูกหนี้เงินกู้ประเภทประชาชนและลูกหนี้เงินกู้ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้พิจารณากันเงินสำรองตามความจำเป็น โดยพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้ สำหรับกลุ่มลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงและไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้กันสำรองในอัตราร้อยละของความเสียหายที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

ทั้งนี้ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ได้มีการทบทวนนโยบายการกันเงินสำรอง โดยพิจารณาตามคุณภาพของลูกหนี้เป็นประจำทุกปี หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หนี้สูญที่ได้รับคืนแสดงเป็นรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ

3.7 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา เพื่อผ่อนคลายภาระในการชำระหนี้ของลูกหนี้และสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง โดยมีเจตนารมณ์ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขหนี้ให้ ธ.ก.ส. มีโอกาสรับเงินคืนและหนี้นั้นยังคงสามารถก่อประโยชน์สูงสุดต่อทั้ง ธ.ก.ส. และลูกหนี้เอง ทั้งนี้ ธ.ก.ส. ได้จัดทำนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยสอดคล้องกับแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ดังนี้

1. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ ธ.ก.ส. ไม่มีส่วนสูญเสีย ได้แก่ การลดอัตราดอกเบี้ยให้แก่ลูกหนี้ตามภาวะตลาด หรือเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกหนี้หรือการขยายเวลาชำระหนี้ออกไป โดยอาจมีการตกลงให้มีระยะเวลาการปลอดหนี้ โดยลูกหนี้ยังคงจ่ายชำระดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาเดิมและ ธ.ก.ส. ได้วิเคราะห์แล้วคาดว่าจะได้รับชำระต้นเงินและดอกเบี้ยคืนครบถ้วนตามสัญญาการให้กู้ยืม

2. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ ธ.ก.ส. มีส่วนสูญเสียเนื่องจาก

(1) มีการลดต้นเงินหรือดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้แล้วให้ลูกหนี้ หรือ
 (2) มีการรับโอนทรัพย์สินที่มีมูลค่ายุติธรรมต่ำกว่ายอดหนี้ที่ตัดจำหน่ายไป หรือ
 (3) มีการผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ ซึ่งทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับต่ำกว่ามูลค่าหนี้ตามบัญชีของลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้แล้ว หรือ

(4) มีส่วนสูญเสียจากการคำนวณโดยใช้มูลค่ายุติธรรมของหนี้หรือการใช้มูลค่ายุติธรรมของหลักประกันหรือมีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อันเนื่องมาจากเหตุผลอื่น เช่น การแปลงหนี้เป็นทุน

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหา เป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในโครงการต่าง ๆ ที่ลูกหนี้ประสบปัญหาการชำระหนี้ ซึ่งเป็นไปตามวิธีปฏิบัติการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. และหากมีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จะบันทึกบัญชีขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.8 **ทรัพย์สินรอการขาย** ประกอบด้วย อสังหาริมทรัพย์แสดงบัญชีในราคาทุนหรือมูลค่าตลาดที่ต่ำกว่าหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) และรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าหรือกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า เป็นค่าใช้จ่ายหรือรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กำไรหรือขาดทุนจากการขายทรัพย์สินรอการขายหลังหักค่าใช้จ่ายในการขายรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น แนวทางในการคำนวณค่าเผื่อการด้อยค่า ดังนี้

3.8.1 ให้ประเมินราคาทรัพย์สินรอการขายทุกปี ตั้งแต่บัญชีถัดจากปีที่ได้รับทรัพย์สินมา

3.8.2 การเลือกผู้ใช้ประเมินราคา (ที่ดิน)

3.8.2.1 ใช้ผู้ประเมินราคาภายนอก ถ้าทรัพย์สินรอการขายมีมูลค่าการได้มาแต่ละแปลงสูงกว่า 50 ล้านบาท กรณีไม่สามารถแยกจำหน่ายจากกันได้ ให้พิจารณารวมกันทุกแปลง

3.8.2.2 ใช้ผู้ประเมินภายในหรือภายนอก ถ้าทรัพย์สินรอการขายมีมูลค่าการได้มาแต่ละแปลงไม่เกิน 50 ล้านบาท

3.8.3 คำนวณค่าเผื่อการด้อยค่า กรณีที่ราคาประเมินต่ำกว่าราคาทุน หรือราคาประเมินต่ำกว่ามูลค่าคงเหลือตามบัญชี

3.9 **ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์** แสดงในราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ดังนี้

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	15 - 50 ปี	20 - 50 ปี
การต่อเติมอาคาร	20 ปี	20 ปี
ยานพาหนะและอุปกรณ์		
- ยานพาหนะ (รถยนต์) หลังหักราคาซาก 20%	5 ปี	5 ปี
- ยานพาหนะ (รถจักรยานยนต์ และเรือยนต์) หลังหักราคาซาก 19%	4 ปี	4 ปี
- เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	3 - 10 ปี	3 - 10 ปี
- รูปหล่อ / ประติมากรรมขนาดใหญ่	50 ปี	50 ปี
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายสื่อสาร	4 ปี	4 ปี
คอมพิวเตอร์ (Server)	5 ปี	5 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคาร	10 ปี	10 ปี

ทรัพย์สินที่มีมูลค่าการได้มาไม่เกิน 5,000 บาท ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ซื้อ กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายสินทรัพย์รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

57

3.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ลิขสิทธิ์ และรายจ่ายในการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ แสดงในราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี) ค่าตัดจำหน่ายคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3 - 10 ปี

3.11 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน บันทึกบัญชีสัญญาเช่าการเงินเป็นสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน ด้วยมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า หรือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่า แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนขั้นต่ำที่ต้องจ่ายจะป็นส่วนระหว่างหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงินเพื่อให้ได้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อหนี้สินคงค้างอยู่ ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะแสดงรวมอยู่ในหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาจากสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์นั้น

3.12 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าดำเนินงาน บันทึกในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ตามจำนวนเงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกสัญญาเช่าดำเนินงานก่อนหมดอายุสัญญาเช่า เช่น เบี้ยปรับที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้เช่า จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่การยกเลิกนั้นเกิดขึ้น

3.13 สิทธิการเช่า สิทธิการเช่าแสดงด้วยราคาทุนหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม โดย ธ.ก.ส. แสดงเป็นส่วนหนึ่งของรายการสินทรัพย์อื่นในงบแสดงฐานะการเงิน ค่าตัดจำหน่ายคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญาเช่า สิทธิการเช่าสิ่งปลูกสร้างซึ่งส่วนใหญ่สร้างบนที่ดินราชพัสดุ ตัดจำหน่ายตามอายุของสัญญาเช่าที่ดิน และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์ สินทรัพย์คงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ธ.ก.ส. ได้สอบทานการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ดังกล่าวสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ โดยการสอบทานจะพิจารณาแต่ละรายการ ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่าที่คาดว่าจะได้รับคืน จะบันทึกบัญชีผลขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ และจะบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวไม่มีอยู่ต่อไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง โดยบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในบัญชีรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.15 เงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ บันทึกบัญชีเป็นเงินบาทตามอัตราขายฝากของธนาคารแห่งประเทศไทย

3.16 เงินกู้ที่มีข้อตกลงเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นพิเศษ เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นหลังวันที่ 31 ตุลาคม 2521 ซึ่งนำไปขายฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยมีข้อตกลงขายคืนเป็นพิเศษ ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รับเงินกู้กับวันที่นำไปขายฝากรับรู้เป็นกำไรหรือขาดทุนจากการขายฝากทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

การนำเงินกู้ไปขายฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำหนดอัตราขายคืนเป็นพิเศษนั้น ในสัญญาขายฝากได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ในกรณีธนาคารแห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเงินเยนเป็นเงินสกุลอื่น หากต่อมามีการแลกเปลี่ยนเงินเยนคืนเพื่อขายให้ ธ.ก.ส. แล้วเกิดผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน ธ.ก.ส. ต้องเป็นผู้รับภาระความเสี่ยงนั้น

๕

3.17 เงินฝากสงเคราะห์ชีวิต

เงินฝากสงเคราะห์ชีวิต เป็นการรับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตเกษตรกรและครอบครัวเกษตรกร ที่มีลักษณะเป็นการประกันภัย โดยผู้ฝากเงินสงเคราะห์จะต้องส่งชำระเงินฝากสงเคราะห์กับธนาคาร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์

เงินฝากสงเคราะห์ชีวิตบันทึกบัญชีเป็นรายได้เมื่อได้รับเงินและกรมธรรม์มีผลบังคับ หลังหักเบี้ยประกันภัยต่อ และ เบี้ยประกันภัยที่ยกเลิกและสงคืนเงินค่าเบี้ยประกันภัยแล้ว ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้และค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวข้องตามอายุการให้ความคุ้มครองของแต่ละกรมธรรม์เป็นรายปี

ค่าใช้จ่ายตามกรมธรรม์บันทึกบัญชีเมื่อได้รับแจ้งเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้เอาประกันหรือเมื่อกรมธรรม์ครบกำหนด

เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต เป็นการสำรองค่าใช้จ่ายตามเงื่อนไขกรมธรรม์ ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้คำนวณตามวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยบวกค่าเผื่อความผันผวนที่อ้างอิงจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนตามระดับ ความเสี่ยงตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเรื่องกำหนดประเภทและชนิด ของเงินกองทุน รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย

1. เงินสำรองสินไหมทดแทน เป็นการประมาณการค่าสินไหมทดแทนที่คาดว่าจะจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงินสงเคราะห์สำหรับ รายการคำร้องค่าเสียหายที่ได้รับรายงานแล้วและยังมิได้รับรายงาน

2. เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต เป็นการสำรองเงินฝากสงเคราะห์ชีวิตของสัญญาประกันภัยระยะยาวแบบเบี้ยประกันภัยสุทธิ (Net Premium Valuation : NPV) และทำการทดสอบความเพียงพอของการคำนวณโดยเปรียบเทียบกับ การคำนวณ ด้วยวิธีเบี้ยประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation : GPV) ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม การประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และรับรู้เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตด้วยจำนวนที่สูงกว่า

3. เงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ เป็นการสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ของสัญญา ประกันภัยระยะสั้นตามระยะเวลาคุ้มครองคงเหลือของกรมธรรม์ และนำเปรียบเทียบกับมูลค่าเงินสำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุด รับรู้เงินสำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุดด้วยจำนวนที่สูงกว่า

3.18 กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณโดยการหารกำไรสุทธิด้วยจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกจำหน่ายในระหว่างงวด

3.19 ผลประโยชน์ของพนักงาน

3.19.1 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้จัดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และได้รับอนุมัติ จากกระทรวงการคลังให้เข้าเป็นกองทุนจดทะเบียน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2540 การบริหารจัดการกองทุน บริหารโดยผู้จัดการ กองทุนซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก

ค่าใช้จ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานเป็นไปตามข้อบังคับของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจดทะเบียนแล้ว โดยพนักงานที่เป็นสมาชิกจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 3 - 15 ของเงินเดือน และ ธ.ก.ส. จ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 9 - 11 ของเงินเดือนสมาชิกตามอายุการทำงานของพนักงาน

๓

3.19.2 โครงการผลประโยชน์ของพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้ประมาณการโครงการผลประโยชน์เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อตกลงของการจ้างงาน การประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งได้นำข้อมูลทางสถิติมาเป็นปัจจัยในการประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคตและคำนวณคิดลดโดยใช้อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลที่มีกำหนดเวลาใกล้เคียงกับระยะเวลาของหนี้สินดังกล่าว โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของการประมาณการหนี้สิน กำไรและขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยจะรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนทั้งจำนวนโดยตรงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นซึ่งจะถูกรับรู้ทันทีในกำไรสะสม

3.20 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมเป็นราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่มีการวัดมูลค่า โดย ธ.ก.ส. พิจารณามูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการ (Individual financial Instrument) สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันที่มีการเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่อง และ ธ.ก.ส. สามารถเข้าถึงตลาดนั้นได้ มูลค่ายุติธรรมถูกกำหนดด้วยราคาที่เสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) กรณีที่ไม่มีราคาเสนอซื้อขาย ในตลาดที่มีสภาพคล่อง ธ.ก.ส. จะใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป โดยจะใช้ข้อมูลที่สังเกตได้ให้มากที่สุดและใช้ข้อมูลที่สังเกตไม่ได้ให้น้อยที่สุด

สำหรับเงินให้สินเชื่อ ธ.ก.ส. แสดงมูลค่ายุติธรรม โดยประมาณตามจำนวนเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (หมายเหตุ 3.6)

ทั้งนี้ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. จะมีการทบทวนการวัดมูลค่ายุติธรรมเป็นประจำทุกปี

4. การบริหารความเสี่ยง

4.1 ข้อมูลความเสี่ยง ธ.ก.ส. ธ.ก.ส. กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงตามหลักการ COSO-ERM โดยดำเนินการภายใต้องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง จำนวน 8 องค์ประกอบ ดังนี้

4.1.1 สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร อาทิ นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ คณะกรรมการองค์กร โครงสร้างการจัดองค์กร การมอบอำนาจ การรายงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และการบริหารทรัพยากรบุคคล

4.1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์

ธ.ก.ส. ใช้หลักการ SMART ในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กล่าวคือ มีลักษณะที่เฉพาะเจาะจง สามารถทำให้บุคลากรทุกระดับในองค์กรเข้าใจตรงกันได้ (Specific) สามารถวัดผลได้ว่าวัตถุประสงค์นั้นบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะในเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ (Measurable) สามารถทำให้บรรลุผลได้ภายใต้ศักยภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่องค์กรมีอยู่ (Attainable) มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ขององค์กร (Relevant) และมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ (Timely)

๑๒

4.1.3 การระบุเหตุการณ์

ธ.ก.ส. ระบุเหตุการณ์หรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการบริหารลูกค้าประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งไว้ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ครอบคลุมในทุกประเภทของความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการนำไปบริหารจัดการได้

4.1.4 การประเมินความเสี่ยง

ธ.ก.ส. ประเมินโอกาสหรือความถี่ (Likelihood) ของการเกิดปัจจัยเสี่ยง และผลกระทบ (Impact) ที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Score) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง และกำหนดมาตรการในการจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

4.1.5 การตอบสนองต่อความเสี่ยง

ธ.ก.ส. พิจารณาหาแนวทางเพื่อจัดการให้ระดับความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) การเลือกแนวทางที่จะจัดการกับความเสี่ยง ต้องอยู่บนพื้นฐานของการเปรียบเทียบระหว่างต้นทุน (Cost) ที่จะเกิดขึ้นจากแนวทางนั้น ๆ กับผลประโยชน์ (Benefit) ที่องค์กรจะได้รับ โดยหลักการตอบสนองต่อความเสี่ยงมี 4 ประการ ได้แก่ (1) การเลิกหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate/Avoid) (2) การแบ่งปันหรือโอนความเสี่ยง (Transfer/Share) (3) การลดความเสี่ยง (Treat/Reduce) และ (4) การยอมรับความเสี่ยง (Take/Accept)

4.1.6 กิจกรรมการควบคุม

ภายใต้แนวทางการตอบสนองความเสี่ยงประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมการควบคุมเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดความน่าจะเป็นที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น หรือลดความเสียหายเมื่อเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น โดย ธ.ก.ส. กำหนดกิจกรรมการควบคุมผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ระยะเวลาในการปฏิบัติ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของกิจกรรม ค่าใช้จ่าย และระดับความเสี่ยงที่คงเหลือจากการปฏิบัติกิจกรรม

4.1.7 สารสนเทศและการสื่อสาร

ธ.ก.ส. มีระบบสารสนเทศที่สามารถใช้สืบค้นและรายงานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อให้มีข้อมูลที่เพียงพอในการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งมีช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทำให้บุคลากรทุกระดับสามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

4.1.8 การติดตามผล

ธ.ก.ส. ติดตามผลการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งรายงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ธ.ก.ส. และคณะกรรมการ ธ.ก.ส. อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถบริหารจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ ธ.ก.ส. กำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง โดยคณะกรรมการ ธ.ก.ส. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ธ.ก.ส. ฝ่ายจัดการ และส่วนงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร รวมทั้งมีการสื่อสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยง ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ ธ.ก.ส. อย่างทั่วถึง เพื่อปลูกฝังการบริหารความเสี่ยงให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

สำหรับปีบัญชี 2560 ธ.ก.ส. ติดตาม ประเมินสถานะความเสี่ยง และบริหารความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงระดับองค์กรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และผลการดำเนินงานสำคัญของ ธ.ก.ส. เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

4.2 การบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส.

4.2.1 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกค้าหรือคู่สัญญาของธนาคารไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาในการจ่ายชำระหนี้คืน หรือไม่ปฏิบัติตามที่ตกลงไว้ หรือมีโอกาสที่ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้คืนได้จนเป็นเหตุให้ถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และฐานะเงินกองทุน

ธ.ก.ส. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องของ กระบวนการ เครื่องมือ และมาตรการลดความเสี่ยง สนับสนุนให้บุคลากรมีศักยภาพในการวิเคราะห์ ประเมินติดตาม และรายงาน ความเสี่ยง เสริมสร้างให้ระบบบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธ.ก.ส. ได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และมาตรฐานสากล เพื่อให้การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

ปีบัญชี 2560 ธ.ก.ส. มีนโยบายบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่เน้นการให้สินเชื่ออย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ศักยภาพของลูกค้า มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกค้าที่ประสบปัญหาการผลิตอันเนื่องจากได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ หรือได้รับผลกระทบจากราคาผลผลิตตกต่ำ ให้ผ่อนคลายภาระหนี้ ลดความเสี่ยงให้กับเกษตรกรลูกค้าด้วยการสนับสนุนการประกันภัย พิษผลทางการเกษตร พัฒนาผลิตภัณฑ์เงินฝากสงเคราะห์ชีวิตให้เป็นหลักประกันมั่นคงให้ลูกค้าและครอบครัว พัฒนาระบบ สารสนเทศสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้เพื่อควบคุมระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ได้พัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ตามแนวนโยบายกำกับดูแล การทำธุรกรรมด้านสินเชื่อของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยอ้างอิงเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินมาตรฐานสากล (Basel II) อาทิ การประเมินความเสี่ยงสินเชื่อรายใหญ่ด้วยการให้คะแนนและจัดอันดับชั้นความเสี่ยงพอร์ตสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยเครื่องมือ Credit Rating ซึ่งจะช่วยให้ ธ.ก.ส. พิจารณาสินเชื่ออย่างมีคุณภาพมากขึ้น มีโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สะท้อนค่าความเสี่ยง พัฒนาแบบจำลอง Credit Scoring ทั้งในประเภทผู้ขอกู้รายใหม่ (Front-end) และผู้ขอกู้รายเดิม (Back-end) รวมทั้งการพัฒนา การบริหารพอร์ตสินเชื่อ (Portfolio Management) เพื่อช่วยให้การบริหารจัดการพอร์ตสินเชื่อมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

4.2.2 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่ธนาคารอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง มูลค่าของฐานะทั้งที่อยู่ในงบแสดงฐานะการเงินและนอกงบดุลที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย ราคาตราสารทุน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยความเสี่ยงด้านตลาดของ ธ.ก.ส. แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) **ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk)** เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย ในรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกงบดุลที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย (Rate Sensitive Items) ทำให้ส่งผลกระทบต่อรายได้นอกดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Income) มูลค่าตลาดของรายการในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Account) รายได้ และค่าใช้จ่ายอื่นที่สัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ย เช่น ค่าธรรมเนียมการกู้ ค่าธรรมเนียมการให้บริการเงินฝาก และค่าใช้จ่าย จากการ กั้นสำรอง เป็นต้น

(2) **ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk)** เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวน ของอัตราแลกเปลี่ยน จากการถือครองสินทรัพย์หรือหนี้สินในเงินสกุลต่างประเทศ โดยมีแหล่งที่มาจากการทำธุรกรรมสกุลเงิน ตราต่างประเทศ (Transaction Risk) และจากการแปลงมูลค่าจากเงินสกุลต่างประเทศเป็นสกุลเงินท้องถิ่น (Translation Risk)

(3) **ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk)** เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตราสารหนี้และตราสารทุน ทำให้มูลค่าของพอร์ตเงินลงทุนเพื่อการค้าและเผื่อขาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำกำไรของธนาคารลดลง

ในปีบัญชี 2560 ธ.ก.ส. สามารถบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เพื่อควบคุมผลกระทบให้อยู่ภายใต้กรอบเพดาน ความเสี่ยงที่ได้รับอนุมัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดนโยบาย มาตรการ และเครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้านตลาด สอดคล้อง กับแนวทางการกำกับดูแล อาทิ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และนโยบายของ ธ.ก.ส. ทั้งประเภทธุรกรรมในบัญชี เพื่อการค้า (Trading Book) และประเภทธุรกรรมในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) ทั้งนี้ ธ.ก.ส. มีเครื่องมือที่ใช้บริหาร ความเสี่ยงด้านตลาด ดังนี้

(1) การใช้ Repricing Gap Report ในการประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิของ ธ.ก.ส. หากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย

(2) การทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) โดยประเมินความเสี่ยงภายใต้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในทางลบที่รุนแรงของปัจจัยเสี่ยงด้านตลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

(3) การทดสอบย้อนกลับ (Back Test) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ และความเหมาะสมของเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยง

(4) การใช้ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) เพื่อเป็นสัญญาณให้ผู้บริหารได้ประเมินสถานการณ์และพิจารณาแนวทางรองรับได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

4.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ธนาคารไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์ที่มีอยู่เป็นเงินสดได้ และ/หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอตามความต้องการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือสามารถจัดหาเงินทุนได้ด้วยต้นทุนที่สูง จนอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร

ในปีบัญชี 2560 สภาพคล่องของ ธ.ก.ส. ทรงตัวอยู่ในระดับสูงเพียงพอที่จะรองรับการดำเนินงานตามแผนธุรกิจ รวมทั้งการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล ธ.ก.ส. บริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยใช้หลักความระมัดระวังตามแนวนโยบายและหลักการที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. กำหนด สอดคล้องกับภาวะแวดล้อมหรือกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ เกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง และแนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ตลอดจนกฎเกณฑ์กำกับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของทางการ มีการประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง รวมทั้งกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่ามีสภาพคล่องเพียงพอทั้งในภาวะปกติ และภาวะวิกฤต ทั้งนี้ ธ.ก.ส. มีกระบวนการและเครื่องมือที่ใช้บริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ดังนี้

(1) การประมาณการกระแสเงินสดและฐานะสภาพคล่อง มีการติดตามและรายงานสภาพคล่องคงเหลือเป็นประจำทุกวันและทุกเดือน โดยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกระแสเงินสด (Sensitivity Analysis) ตามสถานการณ์จำลองในกรณีต่าง ๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมเสนอแนวทางหรือกลยุทธ์การบริหารต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งรายงานสถานะความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ธ.ก.ส. อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อให้ ธ.ก.ส. มีความพร้อมในการเตรียมแผนหรือมาตรการรองรับได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์

(2) การใช้เครื่องมือ Maturity Gap Analysis เพื่อพิจารณาความไม่สมดุลของการครบกำหนด (อายุคงเหลือของสัญญา) ของสินทรัพย์และหนี้สินในแต่ละช่วงเวลา

(3) การใช้อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) เพื่อกำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ได้อย่างเหมาะสม

(4) การทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) โดยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกระแสเงินสด ภายใต้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในทางลบที่รุนแรง ทั้งกรณีวิกฤตทั้งระบบ วิกฤตเฉพาะรายสถาบันการเงิน และผลรวมทั้งสองกรณี เพื่อประเมินความเพียงพอของสภาพคล่อง ทำให้มีความพร้อมในการเตรียมมาตรการรองรับ

(5) การทดสอบย้อนกลับ (Back Test) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ และความเหมาะสมของเครื่องมือประเมินความเสี่ยง

(6) การใช้ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) เพื่อเป็นสัญญาณให้ผู้บริหารได้ประเมินสถานการณ์และพิจารณาแนวทางรองรับได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ตลอดจนมีแผนสำรองฉุกเฉินกรณีเกิดวิกฤต เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ติดตาม และบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

(7) Liquidity Gap และ Funding Concentration เป็นแบบรายงานตามแนวทางกำกับดูแลสถาบันการเงิน เฉพาะกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะแสดงข้อมูลกระแสเงินสดไหลเข้าและไหลออกของสินทรัพย์ หนี้สิน รายการผูกพันนอกงบ และภาระผูกพันต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลา และข้อมูลการกระจุกตัวของแหล่งเงินฝาก และเงินกู้ยืมของธนาคาร สามารถใช้เป็นเครื่องมือ ในการติดตามความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2.4 ความเสี่ยงจากการรับเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิต

คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราภาระ อัตราการเจ็บป่วย อัตราความคงอยู่ หรืออัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แตกต่าง จากอัตราค่าใช้จ่ายที่ได้ประมาณการไว้ ที่อาจทำให้ค่าใช้จ่าย ในการสงเคราะห์ชีวิตเพิ่มขึ้น ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านการรับเงิน ฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิตของ ธ.ก.ส. เริ่มจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดย ธ.ก.ส. มีคณะทำงานพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนา ให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบายความเสี่ยงของ ธ.ก.ส. และมีคณะกรรมการเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิตกำหนดนโยบายดำเนินงานเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิต นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ยังมี การกำหนดแนวทางในการพิจารณารับฝากที่เป็นมาตรฐานตามรูปแบบการรับฝาก อายุ และเพศ ไว้อย่างชัดเจน โดยพิจารณา จากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ อัตราภาระ อัตราความคงอยู่ของกรมธรรม์ หรือความสามารถในการส่งชำระเงินฝากสงเคราะห์ของผู้ฝาก เงินสงเคราะห์ด้วยเช่นกัน และเมื่อรับฝากแล้ว ธ.ก.ส. ยังได้ประเมินความเพียงพอตามนโยบายการกันเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่า ธ.ก.ส. จะสามารถรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

4.2.5 ความอ่อนไหวของความเสี่ยงจากการรับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิต

ธ.ก.ส. คำนวณเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวด้วยวิธีสำรองเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ (Net Level Premium Valuation: NPV) โดยทดสอบความเพียงพอเปรียบเทียบกับวิธีการคำนวณด้วยวิธีเบี้ยประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation : GPV) และรับรู้เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตด้วยจำนวนที่สูงกว่า ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานรายไตรมาส ตามนโยบายการกันเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การคำนวณเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว ไม่ได้รับผลกระทบจากอัตราภาระ อัตราการขาดอายุ หรืออัตราคิดลดที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น ในสถานะที่อัตราดอกเบี้ยปลอดความเสี่ยง มีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตแบบเบี้ยประกันภัยรวมมีจำนวนที่ลดลงและต่ำกว่าเงินสำรอง สงเคราะห์ชีวิตแบบเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ จึงทำให้ ธ.ก.ส. ไม่ต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากว่าสถานะที่อัตราดอกเบี้ยปลอดความเสี่ยงมีอัตราที่ลดลงจะส่งผลให้เงินสำรองสงเคราะห์ ชีวิตแบบเบี้ยประกันภัยรวมมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น และสูงขึ้นเกินกว่าเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตแบบเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ จึงทำให้ ธ.ก.ส. ต้องรับรู้ส่วนต่างเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากผลการทดสอบความเพียงพอของ เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต

51

6. การดำรงเงินกองทุน

ธ.ก.ส. ได้คำนวณเงินดำรงกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel II ตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.50 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 เงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel II มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
เงินกองทุนชั้นที่ 1		
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	55,945.34	55,945.34
ทุนสำรองตามกฎหมาย	16,043.21	13,385.21
กำไรสุทธิคงเหลือหลังการจัดสรร	49,207.92	47,506.40
รวมเงินกองทุนชั้นที่ 1	<u>121,196.47</u>	<u>116,836.95</u>
เงินกองทุนชั้นที่ 2		
เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ	12,874.07	11,963.45
รวมเงินกองทุนชั้นที่ 2	<u>12,874.07</u>	<u>11,963.45</u>
รวมเงินกองทุนทั้งสิ้น	<u><u>134,070.54</u></u>	<u><u>128,800.40</u></u>
		อัตราส่วนร้อยละ
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น ต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น	11.96	12.60
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น	10.81	11.43

๗

7. ประมาณการและข้อสมมติฐาน

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหาร ธ.ก.ส. ต้องใช้ดุลพินิจในการประมาณการ และตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดปีบัญชีที่การประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวน หากการปรับประมาณการกระทบเฉพาะงวดนั้น ๆ และจะบันทึกในงวดที่ปรับและงวดในอนาคต หากการปรับประมาณการกระทบทั้งงวดปัจจุบันและอนาคต

ธ.ก.ส. ได้เปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี ของงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 ดังนี้

1. เปลี่ยนแปลงประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของอาคารของ ธ.ก.ส. จากเดิมอายุการให้ประโยชน์ 20 - 50 ปี เป็น 15 - 50 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2560 เป็นต้นไป

2. เปลี่ยนแปลงประมาณการเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต โดยเปลี่ยนแปลงวิธีการประมาณการเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตจาก “คำนวณตามวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยบวกค่าเผื่อความผันผวนที่อ้างอิงจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยงด้านประกันภัย” เป็น “คำนวณตามวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยบวกค่าเผื่อความผันผวนที่อ้างอิงจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยง” ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรือง กำหนดประเภทและชนิดของเงินกองทุน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2558 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 เป็นต้นไป

การเปลี่ยนแปลงวิธีการประมาณการดังกล่าวมีผลต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 ดังนี้

	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการ		
	อายุการให้ประโยชน์อาคาร เพิ่มขึ้น(ลดลง)	เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต เพิ่มขึ้น(ลดลง)	รวม เพิ่มขึ้น(ลดลง)
งบแสดงฐานะการเงิน			
สินทรัพย์			
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	(31.63)	-	(31.63)
หนี้สิน			
หนี้สินอื่น	-	(346.30)	(346.30)
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
กำไรสะสม - ยังไม่ได้จัดสรร	(31.63)	346.30	314.67
กำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น			
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ			
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์	31.63	-	31.63
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	(346.30)	(346.30)

54

8. ข้อมูลเพิ่มเติม

8.1 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (สินทรัพย์)

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561			31 มีนาคม 2560		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ธนาคารแห่งประเทศไทย	6.41	227,042.00	227,048.41	12.84	193,815.00	193,827.84
ธนาคารพาณิชย์	112.94	6,935.00	7,047.94	153.88	7,990.00	8,143.88
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	14.37	-	14.37	5.20	-	5.20
สถาบันการเงินอื่น	-	1,942.00	1,942.00	-	1,019.00	1,019.00
รวม	133.72	235,919.00	236,052.72	171.92	202,824.00	202,995.92
<u>บวก</u> ดอกเบี้ยค้างรับ	-	64.76	64.76	-	48.14	48.14
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	(83.35)	(83.35)	-	(87.90)	(87.90)
รวมทั้งสิ้น	133.72	235,900.41	236,034.13	171.92	202,784.24	202,956.16

เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินได้รวมเงินคงเหลือของโครงการรับจํานำผลผลิตการเกษตร
ปีการผลิตต่าง ๆ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีการผลิต	หมายเหตุ	31 มีนาคม	
		2561	2560
2551/2552	8.17.1	140.36	422.92
2554/2555	8.32.4.1	1,295.10	1,919.51
2555/2556	8.32.4.2	897.54	732.61
2556/2557	8.32.4.3	671.35	1,768.08
รวม		3,004.35	4,843.12

8.2 เงินลงทุนสุทธิ

8.2.1 เงินลงทุนเพื่อค้า

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	-	1,712.94
บวก ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	-	2.23
รวมเงินลงทุนเพื่อค้า	-	1,715.17

8.2.2 เงินลงทุนเพื่อขาย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	797.77	1,490.39
พันธบัตรรัฐบาล	523.77	-
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	206.93	-
ตราสารหนี้ภาคเอกชน		
หุ้นกับบริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน	1,515.03	-
รวม	3,043.50	-
บวก(หัก) ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	18.11	(0.32)
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย	3,061.61	1,490.07

8.2.3 ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
	ราคาทุน ตัดจำหน่าย	ราคาทุน ตัดจำหน่าย
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	8,952.67	22,866.00
พันธบัตรรัฐบาล	20,132.90	20,404.84
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	32,011.15	25,777.49
ตราสารหนี้ภาคเอกชน		
หุ้นกับบริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน	5,965.12	2,913.32
รวมตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด	67,061.84	71,961.65

๑

8.2 เงินลงทุนสุทธิ (ต่อ)

8.2.4 เงินลงทุนทั่วไป

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
	ราคาทุน	ราคาทุน
บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO)	12.00	12.00
บริษัท ไทย - แอ็คโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด	50.00	50.00
รวม	62.00	62.00
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า (TABCO)	(6.63)	(3.46)
รวมเงินลงทุนทั่วไป	55.37	58.54
รวมเงินลงทุนสุทธิ	70,178.82	75,225.43

ช.ก.ส. ได้ส่งตัวแทนเป็นคณะกรรมการอยู่ใน บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) และบริษัท ไทย - แอ็คโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด

		หน่วย : ล้านบาท					
		31 มีนาคม 2561			31 มีนาคม 2560		
ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ	ประเภท ร้อยละของ		เงินลงทุน		เงินลงทุน	
		หลักทรัพย์	หลักทรัพย์	(วิธีราคาทุน)	เงินปันผล	(วิธีราคาทุน)	เงินปันผล
		ที่ลงทุน	ที่ลงทุน				
บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO)	จำหน่ายปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	หุ้นสามัญ	10	12.00	-	12.00	-
บริษัท ไทย - แอ็คโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด	จำหน่ายสินค้าเกษตร	หุ้นสามัญ	5	50.00	2.00	50.00	2.00
บริษัท เอ็นเอฟซี จำกัด (มหาชน)*	จำหน่ายผลิตภัณฑ์เคมี	หุ้นสามัญ	-	-	-	-	-
รวม				62.00	2.00	62.00	2.00

* ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 ช.ก.ส. ถือหุ้น จำนวน 2,023 หุ้น เป็นเงิน 1,517.25 บาท

8.3 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบียค้ำรับสุทธิ

8.3.1 จำแนกตามประเภทสินเชื่อ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
8.3.1.1 เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล		
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	956,517.97	882,578.67
ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	21,367.86	20,956.39
เงินให้กู้ยืมตัวสัญญาใช้เงิน	52,775.50	35,164.21
ลูกหนี้อีสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อ	1,347.58	1,289.90
ลูกหนี้เงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	310.93	492.63
ลูกหนี้เงินกู้ตัวเงินซื้อลด	322.25	228.98
เงินให้กู้ยืมเบิกเกินบัญชี	6,008.32	4,582.16
รวม	<u>1,038,650.41</u>	<u>945,292.94</u>
8.3.1.2 เงินให้สินเชื่ออื่น		
ลูกหนี้เงินกู้เคหะสงเคราะห์	5,235.48	4,803.86
ลูกหนี้เงินกู้บรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	19.51	24.95
ลูกหนี้เงินกู้พัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงาน	222.32	104.79
ลูกหนี้เงินกู้กองทุนสงเคราะห์พนักงาน	0.47	-
รวม	<u>5,477.78</u>	<u>4,933.60</u>
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	<u>1,044,128.19</u>	<u>950,226.54</u>
หัก รายได้รอดตัดบัญชี	42.85	55.05
รวมเงินให้สินเชื่อสุทธิจากรายได้รอดตัดบัญชี	<u>1,044,085.34</u>	<u>950,171.49</u>
บวก ดอกเบียค้ำรับ (หมายเหตุ 8.4)	22,281.42	16,600.16
รวมเงินให้สินเชื่อสุทธิจากรายได้รอดตัดบัญชีบวกดอกเบียค้ำรับ	<u>1,066,366.76</u>	<u>966,771.65</u>
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (หมายเหตุ 8.3.2 และ 8.5)		
1. เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.	63,142.49	56,029.77
2. เงินสำรองส่วนเกิน	194,521.92	176,766.14
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบียค้ำรับสุทธิ	<u>808,702.35</u>	<u>733,975.74</u>

เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้รวม ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 จำนวน 1,369,301.28 ล้านบาท และ 1,277,043.44 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมปกติ จำนวน 1,044,128.19 ล้านบาท และ 950,226.54 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.3.1) และเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ จำนวน 325,173.09 ล้านบาท และ 326,816.90 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.32.2.1) ได้รวมเงินให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร จำนวน 198,839.27 ล้านบาท และ 192,354.84 ล้านบาท ตามลำดับ

8.3 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี่ยค้างรับสุทธิ (ต่อ)

เงินให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรเป็นสินเชื่อที่ให้กับบุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้าน ชุมชน สหกรณ์ รวมทั้งองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกร ชุมชน หรือการจัดตั้งสหกรณ์ (ไม่รวมเงินให้สินเชื่อที่ให้เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร ชุมชนหรือสมาชิกและสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพในด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูป และการตลาด) ตามกฎกระทรวง ธ.ก.ส. ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2557) ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ 8 เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ โดยมุ่งหมายให้มีการประกอบอาชีพ ด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชย์กรรม หรือด้านบริการภายในชุมชน สมาชิกของสหกรณ์เพื่อเพิ่มรายได้หรือการดำเนินการอื่นใดที่จะนำมาซึ่งการลดค่าใช้จ่าย การส่งเสริมการออม และการพึ่งพาตนเองของชุมชน สมาชิกของสหกรณ์ การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน สมาชิกของสหกรณ์ การดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบท ตามโครงการของรัฐหรือของ ธ.ก.ส. ทั้งนี้การให้สินเชื่อตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินให้สินเชื่อในแต่ละรอบปีบัญชี และมีเงินให้สินเชื่อคงเหลือไม่เกินร้อยละ 20 ของหนี้เงินกู้ทั้งหมด ณ สิ้นปีบัญชี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

8.3.2 จำแนกตามประเภทการจัดชั้น

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561			31 มีนาคม 2560		
	ต้นเงิน		อัตรา	ต้นเงิน		อัตรา
	หลังหักรายได้	ค่าเผื่อหนี้	ร้อยละ	หลังหักรายได้	ค่าเผื่อหนี้	ร้อยละ
	<u>รอดัดบัญชี</u>	<u>สงสัยจะสูญ</u>	<u>ค่าเผื่อฯ</u>	<u>รอดัดบัญชี</u>	<u>สงสัยจะสูญ</u>	<u>ค่าเผื่อฯ</u>
เงินสำรองชั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.						
จัดชั้นปกติ	978,986.85	9,789.87	1	893,857.54	8,938.57	1
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	11,985.58	239.71	2	9,410.97	188.22	2
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	10,983.38	10,983.38	100	7,079.33	7,079.33	100
จัดชั้นสงสัย	11,237.19	11,237.19	100	11,926.43	11,926.43	100
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	30,892.34	30,892.34	100	27,897.22	27,897.22	100
รวม	1,044,085.34	63,142.49		950,171.49	56,029.77	
เงินสำรองส่วนเกิน		194,521.92			176,766.14	
รวมค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		257,664.41			232,795.91	

๓

8.3.3 สินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non Performing Loans : NPLs)

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2561

	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้หลังหักรายได้รอดบัญชี		
	ตามจรรยาบรรณปกติ	ตามจรรยาบรรณโยบายรัฐ	รวม
จัดชั้นปกติ	973,534.79	308,420.31	1,281,955.10
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	11,982.88	2,307.65	14,290.53
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	10,982.92	726.06	11,708.98
จัดชั้นสงสัย	11,231.65	2,076.48	13,308.13
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	30,875.32	2,936.76	33,812.08
รวม	1,038,607.56	316,467.26	1,355,074.82
สินเชื่อด้อยคุณภาพ	53,089.89	5,739.30	58,829.19
อัตราสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	5.11	1.81	4.34

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2560

	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้หลังหักรายได้รอดบัญชี		
	ตามจรรยาบรรณปกติ	ตามจรรยาบรรณโยบายรัฐ	รวม
จัดชั้นปกติ	888,945.91	302,487.84	1,191,433.75
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	9,408.70	1,751.81	11,160.51
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	7,077.83	1,005.37	8,083.20
จัดชั้นสงสัย	11,923.68	1,194.14	13,117.82
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	27,881.77	1,379.65	29,261.42
รวม	945,237.89	307,818.81	1,253,056.70
สินเชื่อด้อยคุณภาพ	46,883.28	3,579.16	50,462.44
อัตราสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	4.96	1.16	4.03

เงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพ ประกอบด้วย ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญของ
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล (หลังหักรายได้รอดบัญชี)

31

8.4 ดอกเบี้ยค้างรับ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
ดอกเบี้ยค้างรับเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	21,899.31	16,244.89
ดอกเบี้ยค้างรับบัตรสินเชื่อเกษตรกร	373.00	343.27
ดอกเบี้ยค้างรับเงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	7.91	11.19
ดอกเบี้ยค้างรับเงินกู้เคหะสงเคราะห์ บรรเทาภาระหนี้สินพนักงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงาน	1.20	0.81
รวมดอกเบี้ยค้างรับ	22,281.42	16,600.16

8.5 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

	หน่วย : ล้านบาท						
	31 มีนาคม 2561						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	สำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยอดต้นงวด	8,938.57	188.22	7,079.33	11,926.43	27,897.22	176,766.14	232,795.91
หนี้สงสัยจะสูญ	1,117.94	54.31	3,948.98	(670.68)	3,170.08	17,755.78	25,376.41
หนี้สูญตัดบัญชี	(13.06)	(2.50)	(31.18)	(17.44)	(132.87)	-	(197.05)
ขาดทุนจากการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	(253.58)	(0.32)	(13.75)	(1.12)	(42.09)	-	(310.86)
ยอดปลายงวด	9,789.87	239.71	10,983.38	11,237.19	30,892.34	194,521.92	257,664.41

	หน่วย : ล้านบาท						
	31 มีนาคม 2560						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	สำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยอดต้นงวด	10,721.90	286.56	3,466.61	14,681.07	19,374.47	166,910.26	215,440.87
หนี้สงสัยจะสูญ	(1,456.68)	(97.33)	3,614.93	(2,747.03)	8,678.20	9,855.88	17,847.97
หนี้สูญตัดบัญชี	(8.90)	(0.87)	(1.60)	(7.31)	(131.22)	-	(149.90)
ขาดทุนจากการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	(317.75)	(0.14)	(0.61)	(0.30)	(24.23)	-	(343.03)
ยอดปลายงวด	8,938.57	188.22	7,079.33	11,926.43	27,897.22	176,766.14	232,795.91

การคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ธ.ก.ส. ได้คำนวณจากยอดคงเหลือของเงินให้สินเชื่อ ทั้งจำนวนโดยไม่ได้นำมาคูณค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณ เนื่องจากหลักประกันส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเกษตรกรรายย่อย

เงินสำรองส่วนเกิน หมายถึง เงินสำรองที่ ธ.ก.ส. ได้มีการพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้ สำหรับลูกหนี้เงินกู้ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ที่ได้รับการขยายระยะเวลาชำระหนี้ และลูกหนี้ที่มีความไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้ เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง ราคาผลผลิตตกต่ำ และเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง โดยกันเงินสำรองส่วนเกินสำหรับสินทรัพย์ จัดชั้นปกติ และสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษในอัตราร้อยละของความเสียหายที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

8.6 ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญปกติ

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ระยะเวลาโครงการ	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	มี.ค.52 - มี.ค.56	21,449.61	25,743.85
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2551/2552	พ.ย.51 - ต.ค.52	3.61	1.05
รวม		<u>21,453.22</u>	<u>25,744.90</u>

8.7 ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561			
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด
ทรัพย์สินรอการขาย	79.65	-	2.28	77.37
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	<u>79.65</u>	<u>-</u>	<u>2.28</u>	<u>77.37</u>

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2560			
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด
ทรัพย์สินรอการขาย	92.41	-	12.76	79.65
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	<u>92.41</u>	<u>-</u>	<u>12.76</u>	<u>79.65</u>

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 ทรัพย์สินรอการขาย จำนวน 77.37 ล้านบาท และ 79.65 ล้านบาท เป็นทรัพย์สิน
 ที่ได้มาจากการตีทรัพย์สินรับชำระหนี้และจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล มีมูลค่าการได้มาแต่ละแปลงไม่เกิน 50 ล้านบาท
 ประเมินราคาโดยผู้ประเมินภายใน

31

8.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2561

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์สุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา*	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ที่ดิน	3,767.41	115.79	0.18	3,883.02	-	-	-	-	3,883.02
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	5,635.44	43.22	9.63	5,669.03	2,865.67	114.22	1.38	2,978.51	2,690.52
ส่วนต่อเติมอาคาร	282.71	-	0.11	282.60	282.22	0.19	0.11	282.30	0.30
ส่วนปรับปรุงอาคาร	2,882.90	172.38	154.84	2,900.44	1,226.80	294.38	153.97	1,367.21	1,533.23
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	6,501.68	451.91	307.69	6,645.90	4,875.46	913.86	283.72	5,505.60	1,140.30
ยานพาหนะ	683.43	15.02	156.54	541.91	521.47	15.98	126.20	411.25	130.66
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	918.88	1,146.02	313.03	1,751.87	-	-	-	-	1,751.87
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	20,672.45	1,944.34	942.02	21,674.77	9,771.62	1,338.63	565.38	10,544.87	11,129.90

* ค่าเสื่อมราคา สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 เพิ่มขึ้น จำนวน 1,338.63 ล้านบาท ได้รวมค่าเสื่อมราคาที่ได้รับโอนมาจากสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน จำนวน 154.46 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2560

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์สุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ที่ดิน	3,517.08	250.36	0.03	3,767.41	-	-	-	-	3,767.41
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	5,196.65	455.59	16.80	5,635.44	2,786.67	86.73	7.73	2,865.67	2,769.77
ส่วนต่อเติมอาคาร	282.90	-	0.19	282.71	282.03	0.38	0.19	282.22	0.49
ส่วนปรับปรุงอาคาร	2,582.62	404.81	104.53	2,882.90	1,032.66	284.60	90.46	1,226.80	1,656.10
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	6,274.71	720.01	493.04	6,501.68	4,365.89	889.48	379.91	4,875.46	1,626.22
ยานพาหนะ	950.14	10.63	277.34	683.43	698.04	47.32	223.89	521.47	161.96
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	1,632.27	899.44	1,612.83	918.88	-	-	-	-	918.88
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	20,436.37	2,740.84	2,504.76	20,672.45	9,165.29	1,308.51	702.18	9,771.62	10,900.83

8.9 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2561 31 มีนาคม 2560

อุปกรณ์	1.92	209.08
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	2.82	54.85
รวม	4.74	263.93
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(1.62)	(160.08)
รวมสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	3.12	103.85

๓

8.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2561

	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม			สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนสุทธิ	
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น*	ตัดจำหน่าย		ยอดปลายงวด
สิทธิโปรแกรมคอมพิวเตอร์	2,011.08	58.22	1.95	2,067.35	962.84	228.65	1.95	1,189.54	877.81
	2,011.08	58.22	1.95	2,067.35	962.84	228.65	1.95	1,189.54	877.81

* ค่าตัดจำหน่าย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 เพิ่มขึ้น จำนวน 228.65 ล้านบาท ได้รวมค่าตัดจำหน่ายที่รับโอนมาจากสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน จำนวน 35.45 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2560

	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม			สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนสุทธิ	
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย		ยอดปลายงวด
สิทธิโปรแกรมคอมพิวเตอร์	1,670.24	343.65	2.81	2,011.08	762.74	202.91	2.81	962.84	1,048.24
	1,670.24	343.65	2.81	2,011.08	762.74	202.91	2.81	962.84	1,048.24

8.11 สินทรัพย์อื่นสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2561 31 มีนาคม 2560

ลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	756.69	756.69
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	(756.69)	(756.69)
	-	-
ลูกหนี้อื่น	392.71	166.69
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอการชดใช้	(118.77)	(100.11)
	273.94	66.58
ลูกหนี้โครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร และแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิต	960.26	1,084.78
ดอกเบี้ยเงินฝากจ่ายล่วงหน้า	119.25	78.31
ดอกเบี้ยค้างรับเงินลงทุน	419.25	382.31
รายได้ค้างรับ - ค่าบริการโครงการอื่น ๆ	34.97	33.41
สิทธิการเช่าสุทธิ	9.72	10.12
รวมสินทรัพย์อื่นสุทธิ	1,817.39	1,655.51

สิทธิการเช่าสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 จำนวน 9.72 ล้านบาท และ 10.12 ล้านบาท ได้หักรายการสิทธิการเช่าตัดบัญชี จำนวน 5.02 ล้านบาท และ 4.52 ล้านบาท

ธ.ก.ส. ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS จำนวน 756.69 ล้านบาท เนื่องจากระบบ CBS ไม่สามารถใช้งานได้และ ธ.ก.ส. ได้บอกเลิกสัญญา ปัจจุบันอยู่ในชั้นพิจารณาของศาลฎีกาเรียกชดใช้มูลค่าทรัพย์สินตามโครงการจากคู่สัญญา นอกจากนี้ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้อื่นสำหรับลูกหนี้รอการสอบสวนที่ไม่เคลื่อนไหวเป็นเวลาเกินกว่า 1 ปี และลูกหนี้รอการชดใช้ทั้งจำนวน ในอัตราร้อยละ 100 จำนวน 118.77 ล้านบาท

8.12 เงินรับฝาก

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
จ่ายคืนเมื่อทวงถาม	2,031.44	1,881.79
ออมทรัพย์	986,086.18	931,076.59
จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา		
- ไม่ถึง 6 เดือน	93,038.97	87,182.13
- 6 เดือนไม่ถึง 1 ปี	43,155.10	40,533.90
- 1 ปีขึ้นไป	28,312.97	30,598.05
บัตรเงินฝากทวีสิน	377,105.71	315,217.47
รวมเงินรับฝาก	1,529,730.37	1,406,489.93

8.13 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (หนี้สิน)

	หน่วย : ล้านบาท					
	31 มีนาคม 2561			31 มีนาคม 2560		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	163.43	163.43	-	14,487.55	14,487.55
ธนาคารพาณิชย์	-	29,000.00	29,000.00	-	16,000.00	16,000.00
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	-	2,553.27	2,553.27	275.00	2,175.53	2,450.53
สถาบันการเงินอื่น	-	1,905.00	1,905.00	-	1,350.00	1,350.00
รวมทั้งสิ้น	-	33,621.70	33,621.70	275.00	34,013.08	34,288.08

8.14 ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม

	หน่วย : ล้านบาท					
	31 มีนาคม 2561			31 มีนาคม 2560		
	กำหนดชำระ ภายใน 1 ปี	กำหนดชำระ เกิน 1 ปี	รวม	กำหนดชำระ ภายใน 1 ปี	กำหนดชำระ เกิน 1 ปี	รวม
เงินกู้ในประเทศ	3,001.67	10,006.66	13,008.33	1,001.67	13,008.33	14,010.00
เงินกู้ต่างประเทศ						
เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JBIC)	121.40	57.64	179.04	228.78	179.04	407.82
รวมตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	3,123.07	10,064.30	13,187.37	1,230.45	13,187.37	14,417.82

34

8.14 ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม (ต่อ)

เงินกู้ในประเทศ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 จำนวน 13,008.33 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้จากกระทรวงการคลัง จำนวน 8.33 ล้านบาท และออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 6 ครั้ง รวมจำนวน 13,000 ล้านบาท มีรายละเอียด ดังนี้

1. เงินกู้จากกระทรวงการคลัง (งบประมาณรายจ่ายปี 2516) เป็นเงินกู้เพื่อให้เกษตรกรตามโครงการสินเชื่อการเกษตร ระยะยาว วงเงิน 50 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี คงเหลือจำนวน 8.33 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระคืนเงินกู้ ทุกวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ปีละ 1.66 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระงวดสุดท้ายวันที่ 31 ธันวาคม 2565

2. การออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 6 ครั้ง รวมจำนวน 13,000 ล้านบาท ชำระดอกเบี้ย ทุก 6 เดือน สำหรับต้นเงินชำระ ครั้งเดียวเมื่อครบกำหนด รายละเอียดดังนี้

ครั้งที่/ปี	อายุพันธบัตร (ปี)	อัตราดอกเบี้ย % (ต่อปี)	ครบกำหนดชำระ	จำนวนเงิน
3/2552	10	4.29	5 กุมภาพันธ์ 2562	1,000.00
6/2552	10	4.29	19 กุมภาพันธ์ 2562	1,000.00
10/2552	9	4.29	25 กันยายน 2561	1,000.00
11/2556	10	4.13	1 สิงหาคม 2566	1,000.00
12/2556	7	4.05	15 สิงหาคม 2563	1,000.00
17/2556	10	4.49	30 สิงหาคม 2566	8,000.00
รวม				13,000.00

หน่วย : ล้านบาท

เงินกู้ต่างประเทศ เป็นเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JBIC) ครั้งที่ 9 - 10 และ ครั้งที่ 13 จำนวน 3 สัญญา ธ.ก.ส. ได้นำไปขายฝาก กับธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งจำนวน ยอดเงินกู้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 จำนวน 702.16 ล้านเยน เป็นเงินบาท จำนวน 179.04 ล้านบาท

สัดส่วนการทำธุรกรรมแบ่งตามประเภทสัญญาโดยพิจารณาจากจำนวนเงินตามสัญญา

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
สถาบันการเงิน	4.15 %	3.86 %
บุคคลภายนอก	95.85 %	96.14 %
รวม	100.00 %	100.00 %

8.15 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	2.04	10.92
บวก ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารถตัดบัญชี	0.03	0.06
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานตามสัญญาเช่ารถตัดบัญชี	1.10	-
รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	3.17	10.98

8.16 เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร

หน่วย : ล้านบาท

เจ้าหนี้กองทุน	ยอดยกมา 1 เม.ย.60	31 มีนาคม 2561			31 มีนาคม 2560			
		รับ	จ่าย	คงเหลือ	ยอดยกมา 1 เม.ย.59	รับ	จ่าย	คงเหลือ
		- สนับสนุนการวิจัย	41.58	-	(18.84)	22.74	58.69	-
- บรรเทาความเดือดร้อน ผู้ประสบภัย ธรรมชาติและภัยพิบัติ	182.86	-	(90.06)	92.80	319.53	-	(136.67)	182.86
- สนับสนุนการพัฒนาการตลาดของลูกค้า	536.08	-	(50.05)	486.03	595.47	-	(59.39)	536.08
ยอดคงเหลือเจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	760.52	-	(158.95)	601.57	973.69	-	(213.17)	760.52

เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 จำนวน 601.57 ล้านบาท และ 760.52 ล้านบาท เป็นยอดคงเหลือของเงินสมทบเข้ากองทุนต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีมติเห็นชอบหลักการจัดสรรเงินจากรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย เพื่อสมทบกองทุนสนับสนุนการวิจัย กองทุนสนับสนุนการพัฒนาการตลาดของลูกค้า กองทุนบรรเทาความเดือดร้อนผู้ประสบภัยธรรมชาติและภัยพิบัติ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 20 ของรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่าย โดยพิจารณาตามผลประกอบการและความเหมาะสมในแต่ละปี โดย ธ.ก.ส. บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในปีที่จัดสรรเงินสมทบคู่กับบัญชีเจ้าหนี้กองทุนธนาคาร และเมื่อมีการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุนจะบันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรง ซึ่งต่อมากomitee กรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 11/2557 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2557 ยุติการจัดสรรรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายเพื่อสมทบเข้ากองทุนต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส. โดยให้แต่ละกองทุนตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเบิกจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ สำหรับเงินคงเหลือของกองทุนต่าง ๆ จะเบิกจ่ายตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุนทั้งหมด โดยไม่จัดสรรรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายเพื่อสมทบเข้ากองทุนเพิ่ม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 ธ.ก.ส. ไม่ได้จัดสรรเงินสมทบเข้ากองทุนเพิ่ม แต่มีการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุน รวมจำนวน 158.95 ล้านบาท โดยบันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรงทั้งจำนวน

8.17 เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามรัฐธรรมนูญ

หน่วย : ล้านบาท

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
เจ้าหนี้โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	8.17.1	140.36	422.92
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐ - รัฐธรรมนูญอื่น ๆ		262.61	212.61
รวมเจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามรัฐธรรมนูญ		402.97	635.53

8.17.1 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 แสดงยอดคงเหลือ จำนวน 140.36 ล้านบาท และ 422.92 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการ บันทึกรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)	140.36	422.92
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ประกอบด้วย		
- เงินกู้ Term Loan เหลือจ่าย (หมายเหตุ 8.33)	12.46	3.26
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	69.59	419.66
- ดอกเบี้ยจ่ายรับล่วงหน้าจากการ Re - open	58.31	-
รวม	<u>140.36</u>	<u>422.92</u>
โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้		

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2561</u>
ยอดยกมา 1 เมษายน 2560	422.92
บวก รับงบประมาณในปีบัญชี 2560	1,734.21
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	802.41
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	320.00
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	631.24
รับชำระหนี้จาก อคส./อ.ต.ก.	12.16
รับเงินกู้ Term Loan	18,796.30
รับเงินกู้ พันธบัตร	7,000.00
ดอกเบี้ยจ่ายรับล่วงหน้าจากการ Re - open	58.31
รวม	<u>29,777.55</u>
หัก จ่ายชำระต้นเงินและดอกเบี้ย	(29,637.19)
ยอดคงเหลือ	<u>140.36</u>

8.18 ประมาณการหนี้สิน ประกอบด้วย

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์พนักงาน	8.18.1	6,507.99	6,342.20
กองทุนบำเหน็จ	8.18.2	239.33	250.82
รวม		6,747.32	6,593.02

หน่วย : ล้านบาท

8.18.1 ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์พนักงาน

โครงการผลประโยชน์พนักงาน	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
ยอดยกมา	6,342.20	5,812.84
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	614.63	389.38
ต้นทุนดอกเบี้ย	214.37	192.99
ผลประโยชน์จ่ายในระหว่างปี	(713.42)	(318.66)
ขาดทุน(กำไร)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		
จากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติด้านประชากรศาสตร์	195.27	(160.32)
จากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	(352.46)	425.97
จากการปรับปรุงค่าประสบการณ์	207.40	-
รวมภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์พนักงาน	6,507.99	6,342.20

หน่วย : ล้านบาท

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการผลประโยชน์พนักงานเมื่อเกษียณอายุตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย มีดังนี้

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
อัตราการขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย	7.00%	7.50%
อัตราการลาออกเฉลี่ย	0.10% - 5.00%	0.25%
อัตราการคิดลดเฉลี่ย	3.38%	3.32%
เกษียณอายุ	60 ปี	60 ปี

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการผลประโยชน์พนักงาน มีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่อาจเป็นไปได้	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
อัตราการคิดลดเฉลี่ย		
เพิ่มขึ้น 1%	(601.16)	(611.08)
ลดลง 1%	706.98	719.04
อัตราการขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย		
เพิ่มขึ้น 1%	663.49	747.25
ลดลง 1%	(577.81)	(647.67)
อัตราการลาออกเฉลี่ย		
เพิ่มขึ้น 20%	(68.03)	(669.45)
ลดลง 20%	68.91	183.72

31

8.18.1 ภาวะผูกพันตามโครงการผลประโยชน์พนักงาน (ต่อ)

การวิเคราะห์การครบกำหนดของการจ่ายชำระผลประโยชน์พนักงาน

หน่วย : ปี

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
ระยะเวลาการจ่ายชำระผลประโยชน์พนักงานแล้วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	16.26	19.47
	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระภายใน 12 เดือน	344.95	204.12
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 1 ปี ถึง 2 ปี	275.59	247.98
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 2 ปี ถึง 5 ปี	1,220.14	1,094.78
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี	3,279.84	2,904.74
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 10 ปี ถึง 15 ปี	3,412.62	3,916.19
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 15 ปี ถึง 25 ปี	5,754.60	5,014.31
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 25 ปี ถึง 35 ปี	8,312.08	10,647.37
ผลประโยชน์พนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 35 ปี ถึง 45 ปี	171.14	232.49

8.18.2 กองทุนบำเหน็จ

เงินกองทุนบำเหน็จ เป็นเงินที่กั้นไว้ตามข้อบังคับ ธ.ก.ส. ฉบับที่ 29 ว่าด้วยเงินบำเหน็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกันเงินไว้จ่ายให้กับพนักงานครั้งเดียวเมื่อออกจากงานหรือจ่ายให้แก่ทายาทของพนักงานในกรณีที่พนักงานเสียชีวิต เงินกองทุนบำเหน็จมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
ยอดยกมา	250.82	266.52
รับสมทบระหว่างปี	11.28	11.51
จ่ายบำเหน็จและโอนไปสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	(22.77)	(27.21)
รวมกองทุนบำเหน็จ	239.33	250.82

๑.

8.19 หนี้สินอื่น

		หน่วย : ล้านบาท	
	หมายเหตุ	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
เจ้าหนี้โครงการรัฐบาล		981.83	1,116.60
แคชเชียร์เช็ค และเช็คของขวัญ		684.88	314.38
เงินประกัน		43.55	32.93
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		6,277.59	6,125.04
สำรองกองทุนประกันภัย		68.16	68.18
เจ้าหนี้ออกรายจ่ายค้ำประกันชีวิตลูกค้าชั้นดี		659.74	659.85
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต			
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต	8.19.1	4,682.09	3,143.57
เงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	8.19.2	1,897.61	1,753.45
เงินสำรองสินไหมทดแทน	8.19.3	653.48	218.36
เจ้าหนี้ออกรายจ่ายค้ำประกันให้ส่วนราชการ		567.21	2,275.41
เจ้าหนี้ออกค้ำประกันนอก		2,963.38	2,094.75
เจ้าหนี้อื่น ๆ		313.23	396.81
รวมหนี้สินอื่น		<u><u>19,792.75</u></u>	<u><u>18,199.33</u></u>

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 เจ้าหนี้ออกค้ำประกันนอก จำนวน 2,963.38 ล้านบาท ได้รวมเจ้าหนี้ออกรายจ่ายค้ำประกันหนี้สินที่ครบกำหนดไถ่ถอนแล้ว เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2549 แต่ผู้ถือหุ้นยังไม่มาไถ่ถอน จำนวน 0.11 ล้านบาท เนื่องจากระยะเวลาครบกำหนดไถ่ถอนเกิน 10 ปี ธ.ก.ส จึงโอนหุ้นบุริมสิทธิจากบัญชีหุ้นเรือนหุ้นเป็นบัญชีเจ้าหนี้ออกรายจ่ายค้ำประกันหนี้สิน เพื่อรอผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิมาดำเนินการขอรับคืนต่อไป

8.19.1 เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต

		หน่วย : ล้านบาท	
		<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
ยอดคงเหลือต้นปี		3,143.57	1,685.18
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตที่ยังมีผลบังคับและประกันภัยใหม่ที่เพิ่มขึ้น		1,787.08	1,736.68
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตขาดอายุและยกเลิกกรมธรรม์ลดลง		(325.00)	(403.90)
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตเพิ่มขึ้น (ขาดผลบังคับ)		76.44	125.61
รวมเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต		<u><u>4,682.09</u></u>	<u><u>3,143.57</u></u>

8.19.1 เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต (ต่อ)

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ใช้ มีดังนี้

	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
อัตราการตาย อัตราการบาดเจ็บและอัตราการอยู่รอด		
- ผลិតภัณฑ์ ธ.ก.ส. เพิ่มรัก	ร้อยละ 100 TMI2008	ร้อยละ 100 TMI2008
- ผลិតภัณฑ์ ธ.ก.ส. ทวีรัก 99	ร้อยละ 100 TMO2008	-
อัตราคิดลด	ร้อยละ 2 - 4	ร้อยละ 2 - 4
การจ่ายผลประโยชน์ให้กับผู้ฝากเงินสงเคราะห์	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	ของจำนวนเงินฝากสงเคราะห์	ของจำนวนเงินฝากสงเคราะห์

8.19.2 เงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
ยอดคงเหลือต้นปี	1,753.45	792.60
เงินฝากสงเคราะห์รับในปี	2,019.80	1,491.46
หัก เงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ถือเป็นรายได้ในปี	(1,875.64)	(530.61)
รวมเงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	<u>1,897.61</u>	<u>1,753.45</u>

8.19.3 เงินสำรองสินไหมทดแทน

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
ยอดคงเหลือต้นปี	218.36	191.02
เงินสำรองสินไหมทดแทนเกิดขึ้นระหว่างปี	1,631.50	559.81
ค่าสินไหมทดแทนจ่ายระหว่างปี	(1,196.38)	(532.47)
รวมเงินสำรองสินไหมทดแทน	<u>653.48</u>	<u>218.36</u>

31.

8.20 **ทุนเรือนหุ้น**

	31 มีนาคม 2561		31 มีนาคม 2560	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
หุ้นสามัญ				
กระทรวงการคลัง	558,207,513	55,820.75	558,207,513	55,820.75
สถาบันเกษตรกร	1,033,123	103.31	1,033,346	103.34
เอกชน	212,749	21.28	212,526	21.25
รวม	559,453,385	55,945.34	559,453,385	55,945.34
หุ้นบุริมสิทธิ				
เอกชน	-	-	1,058	0.11
รวม	-	-	1,058	0.11
รวมทุนเรือนหุ้น	559,453,385	55,945.34	559,454,443	55,945.45

หุ้นสามัญที่ออกและเรียกชำระเต็มมูลค่าแล้ว จำนวน 559,453,385 หุ้น เป็นเงิน 55,945.34 ล้านบาท กระทรวงการคลังถือหุ้นร้อยละ 99.78

หุ้นบุริมสิทธิที่ครบกำหนดไถ่ถอนแล้ว เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2549 แต่ผู้ถือหุ้นยังไม่มาไถ่ถอน จำนวน 0.11 ล้านบาท เนื่องจากระยะเวลาครบกำหนดไถ่ถอนเกิน 10 ปี ธ.ก.ส จึงโอนหุ้นบุริมสิทธิจากบัญชีทุนเรือนหุ้นเป็นบัญชีเจ้าหนี้ร่อยจ่ายคืนหุ้นบุริมสิทธิ เพื่อรอผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิมาดำเนินการขอรับคืนต่อไป

8.21 **การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล**

ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่ กค 0819.1/ล.419 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2560 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2559 จำนวน 13,303.01 ล้านบาท และตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่ กค 0819.1/ล.472 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2559 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2558 จำนวน 13,822.35 ล้านบาท ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	กำไรปีบัญชี 2559	กำไรปีบัญชี 2558
โบนัสกรรมการ	3.52	2.53
โบนัสพนักงาน	5,326.68	5,452.07
เงินปันผลหุ้นสามัญ	5,314.81	5,577.75
สำรองตามกฎหมาย	2,658.00	2,790.00

3!

8.21 การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล (ต่อ)

เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2560 ที่ประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้นประจำปีบัญชี 2559 ได้มีมติอนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการปีบัญชี 2559 จำนวน 559,453,385 หุ้น ในอัตราหุ้นละ 9.50 บาท คิดเป็นจำนวนเงิน 5,314.81 ล้านบาท โดยเป็นของกระทรวงการคลัง จำนวน 558,207,513 หุ้น เป็นเงิน 5,302.97 ล้านบาท ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2558 ซึ่งได้เห็นชอบหลักเกณฑ์การจ่ายปันผลของกระทรวงการคลัง ให้เป็นการจ่ายเงินปันผลในลักษณะเงินนำส่งคลังเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่น และ ธ.ก.ส. จึงได้นำส่งเงินปันผลให้กระทรวงการคลัง จำนวน 5,302.97 ล้านบาท เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2560

ตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. กำหนดให้ทุกคราวที่ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลให้จัดสรรกำไรสะสมไว้เป็นเงินสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินปันผลที่จ่าย เมื่อสำรองมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้วหรือมากกว่า ธ.ก.ส. จะงดการจัดสรรหรือลดจำนวนเงินที่จะต้องจัดสรรเป็นเงินสำรองก็ได้ ซึ่งในงวดนี้ได้จัดสรรกำไรสะสมไว้เป็นเงินสำรองตามกฎหมายแล้ว จำนวน 2,658 ล้านบาท

กรณีที่มีเงินโบนัสสำหรับพนักงานเหลือจ่าย ให้สมทบเป็นกำไรสะสมของธนาคาร ตามระเบียบ ธ.ก.ส. ฉบับที่ 33 ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินโบนัสประจำปีสำหรับพนักงาน

8.22 ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

8.22.1 ภาวะผูกพัน

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
การค้าประกันการกู้ยืมเงิน	0.05	0.05
ภาวะผูกพันอื่น		
การค้าประกันการทำงาน	1.80	2.55
การค้าประกันสัญญาจ้างต่าง ๆ	4,651.43	4,935.15
การค้าประกันการใช้กระแสไฟฟ้า น้ำประปา	5.56	14.40
การค้าประกันสัญญาซื้อขาย	8.06	15.18
การค้าประกันการรับจัดบริการขนส่งในกิจการฮัจญ์	0.03	0.03
ภาวะผูกพันของธนาคารต่อธนาคารต่างประเทศภายใต้การเปิด L/C	1.67	2.99
รวมภาวะผูกพัน	<u>4,668.60</u>	<u>4,970.35</u>

8.22.2 หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 ธ.ก.ส. มีหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นจากการถูกบุคคลภายนอกฟ้องคดีต่อศาล เรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายโดยไม่สามารถกำหนดค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้เป็นจำนวนที่แน่นอน เป็นทุนทรัพย์รวม 2,329.64 ล้านบาท คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งเมื่อคดีถึงที่สุด ธ.ก.ส. คาดว่าจะไม่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. อย่างมีสาระสำคัญ

8.23 ภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร

หน่วย : ล้านบาท

ภาระผูกพัน	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	8.23.1	18,796.30	22,220.90
โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	8.23.2	105,074.00	123,998.00
โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	8.23.3	150,178.48	160,813.48
โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	8.23.4	51,728.00	82,475.03
รวมภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร		325,776.78	389,507.41

8.23.1 ภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

เป็นภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ซึ่งในการจัดหาเงินเพื่อดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล ธ.ก.ส. ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับประกันชำระคืนเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด (หมายเหตุ 8.33) ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 ให้ ธ.ก.ส. สามารถดำเนินการบริหารหนี้ด้วยการ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment ธ.ก.ส. จึงดำเนินการกู้ Term Loan เพื่อชำระตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยปัจจุบันคงเหลือเป็นเงินกู้ Term Loan ครั้งที่ 20 ระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน วันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงระยะสั้นตลาดกรุงเทพ (Bangkok Interbank Offered Rate : BIBOR) ระยะเวลา 6 เดือน บวกส่วนต่าง (Spread) ตามการประมูล และกู้ยืมเงินโดยวิธีจำนำพันธบัตรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2558 ครั้งที่ 1 (Re-open ครั้งที่ 5) ครบกำหนดวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.01 ต่อปี

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 คงเหลือ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
เงินกู้ Term Loan	11,796.30	22,220.90
พันธบัตร	7,000.00	-
รวมภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	18,796.30	22,220.90

8.23.2 ภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

เป็นภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน สำหรับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/2555 ภายในวงเงินไม่เกิน 269,160 ล้านบาท โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับประกันชำระคืนเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด (หมายเหตุ 8.34)

31

8.23.2 ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 (ต่อ)
การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 คงเหลือ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
เงินกู้ Term Loan	10,230.00	29,154.00
พันธบัตร	94,844.00	94,844.00
รวมภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	105,074.00	123,998.00

8.23.3 ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

เป็นภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ต่อเนื่องจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 (ครั้งที่ 1) และวันที่ 31 มีนาคม 2556 (ครั้งที่ 2) ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี จำนวน 22 ล้านตัน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2555 เป็นต้นไป และอนุมัติวงเงินเพื่อการดำเนินโครงการดังกล่าว (ครั้งที่ 1) เป็นเงิน 240,000 ล้านบาท โดยเป็นวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติม จำนวนไม่เกิน 150,000 ล้านบาท เมื่อรวมกับวงเงินที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 จำนวน 269,160 ล้านบาท จะต้องไม่เกินกรอบวงเงิน จำนวน 410,000 ล้านบาท ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติไว้ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 (หมายเหตุ 8.34) และวงเงินสำหรับการดำเนินการโครงการดังกล่าว (ครั้งที่ 2) จำนวน 105,000 ล้านบาท ในการดำเนินโครงการคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2555/2556 โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 คงเหลือ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
เงินกู้ Term Loan	13,314.20	17,949.20
พันธบัตร	136,864.28	142,864.28
รวมภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	150,178.48	160,813.48

8.23.4 ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557

เป็นภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินในวงเงินไม่เกิน 92,431 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งให้ ธ.ก.ส. กู้เงินเพื่อใช้สำหรับ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment โดยกระทรวงการคลังค้ำประกัน และรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด (หมายเหตุ 8.34) ทั้งนี้ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณาการกู้ยืมเงิน วิธีการกู้ยืม เงื่อนไข และรายละเอียดต่าง ๆ ของการกู้ยืมและการค้ำประกันเงินกู้ให้ ธ.ก.ส. รวมทั้งการบริหารจัดการหนี้ร่วมกับ ธ.ก.ส. จนกว่าจะมีการชำระคืนเสร็จสิ้น

8.23.4 ภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 (ต่อ)

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 คงเหลือ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
เงินกู้ Term Loan	11,728.00	72,475.03
พันธบัตร	40,000.00	10,000.00
รวมภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	<u>51,728.00</u>	<u>82,475.03</u>

8.24 รายได้ดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	3,901.59	3,529.03
พันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินสถาบันการเงิน	1,342.46	1,397.19
เงินให้สินเชื่อ	57,996.68	61,295.40
เงินชดเชยต้นทุนเงิน - โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	886.44	1,004.35
เงินกู้เคหะสงเคราะห์	118.29	106.62
รวมรายได้ดอกเบี้ย	<u>64,245.46</u>	<u>67,332.59</u>

8.25 รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้เกษตรกร สถาบัน และนิติบุคคล	58,343.24	61,024.77
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้นโยบายรัฐ	2.25	3.55
รายได้ดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกร	1,823.82	2,170.41
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารชุมชน	16.36	30.72
รายได้ดอกเบี้ยตั๋วเงินซื้อลด	19.32	16.06
รายได้ดอกเบี้ยอิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อสุทธิ	87.48	87.85
รายได้โครงการนโยบายรัฐอื่น ๆ	1.08	0.59
หัก คินรายได้ดอกเบี้ยโครงการชำระคีมคิน	(2,296.87)	(2,038.55)
รวมรายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ	<u>57,996.68</u>	<u>61,295.40</u>

๓๒

8.25 รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 รายได้ดอกเบี้ยโครงการชำระดีมีคืน จำนวน 2,296.87 ล้านบาท และ 2,038.55 ล้านบาท เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ครั้งที่ 11/2559 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2559 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการคืนดอกเบี้ยให้เกษตรกร (ชำระดีมีคืน) โดยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาการชำระหนี้ ในอัตราร้อยละ 30 ของดอกเบี้ยที่ส่งชำระระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 - 31 ตุลาคม 2560 และรายได้ดอกเบี้ยโครงการผู้มีรายได้น้อย เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ครั้งที่ 12/2560 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการคืนดอกเบี้ยให้เกษตรกร (ชำระดีมีคืน) โดยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับเกษตรกรลูกค้าที่มีประวัติการชำระหนี้ดี และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรลูกค้ารักษาวินัยทางการเงิน ในอัตราร้อยละ 30 ของดอกเบี้ยที่ส่งชำระ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2561 - 31 ธันวาคม 2561

8.26 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
เงินรับฝาก	9,774.84	11,918.29
เงินนำส่งกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	3,530.51	2,614.09
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	1,326.13	980.53
เงินกู้ยืม	601.49	690.51
อื่น ๆ	0.39	0.42
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	15,233.36	16,203.84

8.27 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ		
- รายได้ประเมินอสังหาริมทรัพย์	603.26	573.56
- รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการเงินฝาก	1,669.48	1,339.05
- รายได้ค่าธรรมเนียมเงินกู้	1,050.02	1,052.00
- รายได้ค่านายหน้า	76.03	-
- อื่น ๆ	342.57	473.49
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ	3,741.36	3,438.10
ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ		
- ค่าใช้จ่ายในการขนย้ายเงินสด	64.48	64.89
- อื่น ๆ	43.68	39.95
รวมค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ	108.16	104.84
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	3,633.20	3,333.26

๓๑

8.28 รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
รายได้ค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ	155.19	169.00
รายได้ค่าฤชาธรรมเนียม	6.88	7.96
กำไรจากการขายทรัพย์สิน	30.75	53.70
รายได้เงินลงทุน	2.00	2.00
รายได้เงินสงเคราะห์ชีวิตรับสุทธิ	3,665.29	3,287.44
รายได้เบ็ดเตล็ด	177.16	266.22
รวมรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	4,037.27	3,786.32

8.29 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า

	หน่วย : ล้านบาท		
	ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ		หนี้สงสัยจะสูญ
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561
เกษตรกร - เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล	125,940.60	121,890.17	4,050.43
- ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ	33,122.86	32,693.69	429.17
- ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	83,568.27	69,081.73	14,486.54
- รับใช้หนี้เงินกู้	806.87	625.29	181.58
- ลูกหนี้ที่ประสบภัยธรรมชาติ	3,133.98	3,524.89	(390.91)
- โครงการพักชำระหนี้	21,121.62	14,210.98	6,910.64
- ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	2,825.34	2,922.39	(97.05)
รวม	270,519.54	244,949.14	25,570.40
ลูกหนี้อีสลามขายเช่าซื้อค้างชำระ	618.01	705.13	(87.12)
ลูกหนี้ตัวเงินซื้อลด	3.29	2.29	1.00
เงินให้กู้ยืมเบิกเกินบัญชี	910.40	787.24	123.16
ลูกหนี้เคหะสงเคราะห์	75.27	68.50	6.77
ลูกหนี้บรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	2.21	1.70	0.51
ลูกหนี้พัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงาน	2.23	1.05	1.18
รวมทั้งสิ้น (หมายเหตุ 8.5 และ 8.32.3)	272,130.95	246,515.05	25,615.90
หนี้สงสัยจะสูญรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน			(4.55)
หนี้สูญตัดบัญชี			197.05
ขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้			310.86
รวมหนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่า			26,119.26

8.30 สัญญาเช่าระยะยาว

จ.ก.ส. มีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าระยะยาว โดยมีส่วนที่ครบกำหนดชำระตามระยะเวลา นับตั้งแต่วันที่
ในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

สัญญาเช่า	31 มีนาคม 2561			รวม
	ไม่เกิน 1 ปี	ตั้งแต่ 1-5 ปี	เกิน 5 ปีขึ้นไป	
ที่ดินและ/หรืออาคาร	203.68	159.33	212.86	575.87
อุปกรณ์สำนักงาน	85.34	68.61	-	153.95
เช่ารถยนต์	363.52	412.10	0.15	775.77
รวมสัญญาเช่าระยะยาว	652.54	640.04	213.01	1,505.59

หน่วย : ล้านบาท

สัญญาเช่า	31 มีนาคม 2560			รวม
	ไม่เกิน 1 ปี	ตั้งแต่ 1-5 ปี	เกิน 5 ปีขึ้นไป	
ที่ดินและ/หรืออาคาร	163.53	150.31	97.30	411.14
อุปกรณ์สำนักงาน	100.74	130.12	-	230.86
เช่ารถยนต์	427.28	653.50	0.38	1,081.16
รวมสัญญาเช่าระยะยาว	691.55	933.93	97.68	1,723.16

8.31 ฐานะและผลการดำเนินงานที่สำคัญ

8.31.1 ฐานะการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
สินทรัพย์รวม	1,743,552.92	1,617,641.84
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	236,034.13	202,956.16
เงินลงทุนสุทธิ	70,178.82	75,225.43
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบียค้างรับสุทธิ	808,702.35	733,975.74
เงินรับฝาก	1,529,730.37	1,406,489.93
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	33,621.70	34,288.08
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	13,187.37	14,417.82

8.31 ฐานะและผลการดำเนินงานที่สำคัญ (ต่อ)

8.31.2 ผลการดำเนินงาน การดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2561 มีผลกำไรสุทธิ จำนวน 9,860.64 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดก่อน จำนวน 404.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.28 ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับปีก่อนได้ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	เพิ่ม(ลด)	ร้อยละ
รายได้ดอกเบี้ย	64,245.46	67,332.59	(3,087.13)	(4.58)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(15,233.36)	(16,203.84)	970.48	(5.99)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	49,012.10	51,128.75	(2,116.65)	(4.14)
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	3,633.20	3,333.26	299.94	9.00
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	25,649.54	19,312.91	6,336.63	32.81
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น	(23,779.22)	(24,641.36)	862.14	(3.50)
ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ	(18,535.72)	(15,528.00)	(3,007.72)	19.37
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	(26,119.26)	(24,149.65)	(1,969.61)	8.16
กำไรสุทธิ	9,860.64	9,455.91	404.73	4.28

8.32 ธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA)

8.32.1 ข้อมูลโดยสรุปสำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ

สินทรัพย์และหนี้สิน	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
สินทรัพย์		
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	314,235.24	318,895.94
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	260,166.39	227,947.34
รวมสินทรัพย์ (หมายเหตุ 8.32.2)	574,401.63	546,843.28
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 8.32.4)	3,615.50	5,567.85
รวมหนี้สิน	3,615.50	5,567.85

8.32.1 ข้อมูลโดยสรุปสำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ (ต่อ)

รายได้และค่าใช้จ่าย	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 8.32.5)	21,599.12	15,521.07
หัก ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ* (หมายเหตุ 8.32.6)	18,535.72	15,528.00
หัก หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่าสำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ	1,619.31	(199.56)
กำไรสุทธิ	<u>1,444.09</u>	<u>192.63</u>

* ธ.ก.ส. ใช้วิธีการปันส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อใช้ในการบันทึกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

8.32.2 สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
8.32.2.1 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล	316,467.26	307,818.81
เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ	8,705.83	18,998.09
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	<u>325,173.09</u>	<u>326,816.90</u>
ดอกเบี้ยค้างรับ	3,528.69	5,798.18
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับ	<u>328,701.78</u>	<u>332,615.08</u>
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ* (หมายเหตุ 8.32.3)	14,466.54	13,719.14
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	<u>314,235.24</u>	<u>318,895.94</u>
8.32.2.2 ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ		
รวมสินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	<u>574,401.63</u>	<u>546,843.28</u>

* ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 จำนวน 14,466.54 ล้านบาท และ 13,719.14 ล้านบาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 เป็นหนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมนโยบายรัฐเพิ่มขึ้น จำนวน 1,619.31 ล้านบาท และเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่โอนย้ายระหว่างงวดจากการจัดประเภทของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐสุทธิ จำนวน 871.91 ล้านบาท

สินทรัพย์ตามยุทธกรรณนโยบายรัฐ ประกอบด้วย							
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามยุทธกรรณนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามยุทธกรรณนโยบายรัฐ		หน่วย : ล้านบาท
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	
1. โครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกรเพื่อรอการจำหน่าย ปีการผลิต 2552/2553	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ต.ค.52 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 2 ล้านต้นข้าวเปลือก	พ.ย. 52 - ก.ย. 53	0.93	1.19	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย	
2. โครงการสินเชื่อสำหรับการจัดซื้อรถตัดอ้อย	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ต.ค.52 และวันที่ 7 ก.ย. 53 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 3,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย MRR-2 (MRR = ร้อยละ 6.75) ลูกค้าจ่าย ร้อยละ 2 รัฐบาลชดเชยส่วนต่างร้อยละ 2.75	มิ.ย. 55 - ก.ย. 61	4.81	156.39	-	3.89	
3. โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาเกลือ จ.เพชรบุรี ปี 2553	มติคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร เมื่อวันที่ 26 มี.ค. 53 วงเงินงบประมาณเพื่อชดเชยดอกเบี้ย เงินกู้ 1.26 ล้านบาท โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3	เม.ย. 53 - พ.ย. 53	1.74	1.37	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย	
4. โครงการเปลี่ยนกระโถดสีน้ำตาลและเพี้ยแป้ง ปี 2553	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 53 วงเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ภายในวงเงิน 496.12 ล้านบาท ในพื้นที่ 9 จังหวัด	พ.ย. 52 - มิ.ย. 53	0.38	0.29	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย	
5. โครงการอุทกภัย ปี 2553	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 พ.ย.53 และวันที่ 18 ม.ค. 54 พร้อมงดคิดดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2553 - 2555 พร้อมทั้งให้สินเชื่อเพื่อฟื้นฟูรายละ 100,000 บาท ลดดอกเบี้ยให้ลูกค้า ร้อยละ 3 จากอัตราดอกเบี้ยปกติ โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3	เม.ย. 53 - มี.ค. 56	24.38	25.76	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย	
6. โครงการประกันรายได้เกษตรกร ปี 2553/2554 รอบที่ 2	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ก.พ. 54 และวันที่ 8 มี.ค. 54 วงเงิน 31,515 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินร้อยละ 2.5125	ก.พ. 54 - ธ.ค. 54	-	-	22,052.48	25,053.98	
7. โครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกรเพื่อรอการจำหน่าย ปีการผลิต 2553/2554	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มี.ค. 54 วงเงิน 26,000 ล้านบาท รัฐบาลรับภาระชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR-2	ม.ค. 54 - ธ.ค. 54	0.85	1.23	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย	
8. โครงการอุทกภัย ปี 2554	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เม.ย.54 และวันที่ 13 ธ.ค. 54 โดยขยายระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้เดิมและงดคิดดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 54 - วันที่ 31 มี.ค.57 พร้อมทั้งให้สินเชื่อเพื่อฟื้นฟูลดอัตราดอกเบี้ยให้ลูกค้า ร้อยละ 3 จากอัตราดอกเบี้ยปกติ ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีมติเมื่อวันที่ 8 ก.ค. 57 เห็นชอบชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR - 3 วงเงินชดเชย 6,239.30 ล้านบาท	เม.ย. 54 - มี.ค. 57	0.19	0.35	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย	
9. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 พ.ค. 54 กรอบวงเงินงบประมาณ 3,901 ล้านบาท	พ.ค. 54 - มิ.ย. 54	0.02	0.04	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย	

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
10. โครงการรับจำนำข้าวในปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 54 และวันที่ 22 พ.ย. 54 วงเงิน 410,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	ต.ค. 54 - ก.ย. 55	-	-	11,555.89	17,291.40		
11. โครงการรับจำนำมันสำปะหลังปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ม.ค. 55 และวันที่ 29 มี.ค.55 วงเงิน 28,250 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 4 เดือน	ก.พ. 55 - ธ.ค. 55	-	-	7,916.66	9,332.92		
12. โครงการรักษาเสถียรภาพราคายางพาราปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ม.ค. 55 วันที่ 18 ก.ย. 55 วันที่ 1 ต.ค. 57 วันที่ 18 ก.พ. 58 วันที่ 11 ต.ค.59 และวันที่ 13 มี.ย. 60 วงเงิน 45,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	ม.ค. 55 - พ.ค. 63	3,135.78	10,229.92	-	-		
13. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกปี 2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 55 และวันที่ 15 ต.ค. 55 วงเงิน 218,670 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	มี.ค. 55 - ม.ค. 56	-	-	22,115.97	17,383.33		
14. โครงการชะลอการขุดหัวมันสำปะหลังปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 55 ราคารับจำนำในอัตรา 0.05 ต่อ กิโลกรัม วงเงิน 9,000 ล้านบาท ไม่คิดดอกเบี้ยลูกค้า รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 4 เดือน	มี.ค. 55 - พ.ค. 55	-	0.01	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย		
15. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกปี 2555/2556 รอบที่ 1	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ต.ค. 55 240,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	ต.ค. 55 - ม.ค. 57	-	-	-	-		
16. โครงการรับจำนำมันสำปะหลังปี 2555/2556	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 พ.ย.55 วงเงิน 39,825 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 4 เดือน	ต.ค. 55 - ก.ย. 56	-	-	8,431.06	8,431.71		
17. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกปี 2555/2556 รอบที่ 2	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 มี.ค.56 วงเงิน 105,000 ล้านบาท ชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	ก.พ. 56 - ม.ค. 57	-	-	10,608.52	31,341.57		
18. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกปี 2556/2557	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 ก.ย. 56 และมติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ วันที่ 24 พ.ค. 57 วงเงิน 270,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	ต.ค. 56 - มี.ค. 58	-	-	58,363.86	46,037.85		
19. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกรปี 2557/2558	มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 ก.ค. 57 วงเงิน 20,000 ล้านบาท 1) การรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย วงเงิน 18,000 ล้านบาท 2) การรวบรวมไว้แปรรูป วงเงิน 2,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3	ต.ค. 57 - ก.ย. 58	-	-	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย		

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
20. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปีปีการผลิต 2557/2558 (ประกันย้งฉาง)	มติดคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 ก.ค. 57 และมติดคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พ.ย. 57 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 17,508 ล้านบาท ดำเนินการในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป้าหมาย 2 ล้านตันข้าวเปลือก วงเงินกู้รายละไม่เกิน 300,000 บาท โดยรัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1 ชดเชยค่าบริหารร้อยละ 2.25 เป็นระยะเวลา 12 เดือน	พ.ย. 57 - ก.ย. 58	7.87	3.09	309.21	335.00		
21. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมและแปรรูปยางพารา	มติดคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 ส.ค. 57 และมติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มี.ค. 59 และวันที่ 13 มิ.ย. 60 ดังนี้ 1. รวบรวมยาง วงเงินจ่ายสินเชื่อ 10,000 ล้านบาท ชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 จนถึงวันที่ 31 มี.ค. 59 และขยายระยะเวลาส่งคืนเงินกู้ จากวันที่ 31 มี.ค. 59 เป็นภายในวันที่ 31 มี.ค. 63 2. แปรรูปยางพารา วงเงินจ่ายสินเชื่อสถาบันเกษตรกร 5,000 ล้านบาท ชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ถึงวันที่ 31 ส.ค. 67 3. แปรรูปยางพารา วงเงินจ่ายสินเชื่อผู้ประกอบการ 1,500 ล้านบาท ชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ถึงวันที่ 31 ส.ค. 62	ก.ย. 57 - ส.ค. 67	2,905.00	1,833.03	68.33	50.64		
22. โครงการสร้างมูลภัณฑ์กันชนรักษาเสถียรภาพราคายาง	มติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ต.ค. 57 วันที่ 18 ก.พ. 58 วันที่ 11 ต.ค. 59 และวันที่ 13 มิ.ย. 60 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 12,000 ล้านบาท ชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1	พ.ย. 57 - พ.ค. 63	5,570.04	8,768.17	35.78	26.10		
23. โครงการสินเชื่อเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพเสริม	มติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ต.ค. 57 วันที่ 21 ก.ค. 58 และวันที่ 8 ธ.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 15,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ลูกค้าจ่ายร้อยละ 2 ระยะเวลาจ่ายถึงวันที่ 31 ม.ค. 58 หรือเมื่อเต็มวงเงิน 10,000 ล้านบาท ขยายวงเงินสินเชื่อตามความต้องการของเกษตรกรจาก 10,000 ล้านบาท เป็น 15,000 ล้านบาท ระยะเวลาจ่ายถึงวันที่ 30 ธ.ค. 59	พ.ย. 57 - พ.ย. 62	6,799.95	8,631.44	83.08	136.54		
24. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง (ในระบบน้ำหยด) ปี 2557/2558	มติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธ.ค. 57 และวันที่ 7 เม.ย. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 23,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้า สบด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ย ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 58 - 31 ธ.ค. 60 ขยายระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 58 - ธ.ค. 58	ม.ค. 58 - ธ.ค. 60	188.48	225.50	-	3.63		

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
25. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อชะลอการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังปี 2557/2558	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธ.ค. 57 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 25,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้า ลบด้วย อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 รัฐบาลชดเชย ดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ถึงวันที่ 30 ก.ย. 58	ธ.ค. 57 - ก.ย. 58	1.52	1.60	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย		
26. โครงการมาตรการพักชำระหนี้ลูกค้า ธ.ก.ส. 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 ธ.ค. 57 และวันที่ 28 พ.ย. 60 โดยรัฐบาลเป็นผู้ รับภาระดอกเบี้ยของต้นเงินไม่เกิน 200,000 บาท ในอัตรา MRR - 1.5 ณ วันที่ 30 ก.ย. 57 มีจำนวนลูกค้าใน โครงการ 62,000 ราย เป็นต้นเงิน จำนวน 6,000 ล้านบาท กำหนดให้ พักชำระหนี้ เป็นเวลา 3 ปี 3 เดือน	ต.ค. 57 - ธ.ค. 63	45.00	352.47	-	58.42		
27. โครงการปรับโครงสร้างการผลิตและความมั่นคงทางอาหารด้านปศุสัตว์	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ก.พ. 58 และวันที่ 31 มี.ค. 58 1. อนุรักษ์กระบือ โครงการ 8 ปี (ปี 2558 - 2565) วงเงินจ่ายสินเชื่อ 3,215.60 ล้านบาท คิดอัตราดอกเบี้ย MLR (MLR = ร้อยละ 5) ลูกค้าจ่าย อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 และรัฐบาล ชดเชยร้อยละ 3 ระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันจ่ายไม่เกินวันที่ 30 ก.ย. 62 2. ผลิตน้ำนมโคโครงการ 5 ปี (ปี 2558 - 2562) วงเงินจ่ายสินเชื่อ 900 ล้านบาท จำนวน 3 สหกรณ์ ๆ ละ 300 ล้านบาท คิดดอกเบี้ย MLR - 1.5 (MLR = ร้อยละ 5) สหกรณ์โคนมรับภาระ ร้อยละ 2 และรัฐบาลชดเชยร้อยละ 1.5	ก.พ. 58 - ก.ย. 65 พ.ค. 58 - ก.ย. 62	1,296.56	1,354.82	15.55	14.37		

31.

สินทรัพย์ตามยุทธกรรณนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามยุทธกรรณนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามยุทธกรรณนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
28. โครงการส่งเสริมสินเชื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างครบวงจร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ก.พ. 58 และวันที่ 5 ก.ค. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อระยะเวลา 3 ปี รวมวงเงิน 9,000 ล้านบาท 1) เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการน้ำในไร้อ้อย หรือซื้อเครื่องจักรกล (รถตัดอ้อย หรือรถคืบอ้อย) - เกษตรกร คิดอัตราดอกเบี้ย MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7) คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้าร้อยละ 2 และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 - กลุ่มเกษตรกร กลุ่มบุคคล สหกรณ์ การเกษตร สหกรณ์การเกษตร เพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.(สกต.) หรือสถาบันชาวไร้อ้อย คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า MLR - 1 (MLR = ร้อยละ 5) คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้าร้อยละ 2 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 2 2) เพื่อจัดซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร (รถแทรกเตอร์ หรือรถบรรทุก) คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า MLR - 1 (MLR = ร้อยละ 5) คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า ร้อยละ 4 รัฐบาลไม่ชดเชยดอกเบี้ย	ก.พ. 58 - ก.ย. 67	1,590.38	423.83	-	1.66		
29. โครงการสนับสนุนสินเชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ก.ย. 58 และวันที่ 29 ธ.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 30,000 ล้านบาท วงเงินให้สินเชื่อเงินกู้กองทุนฯ ละไม่เกิน 1 ล้านบาท กำหนดระยะเวลาชำระคืนเสร็จ ไม่เกิน 7 ปี คิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 3 - 7 กับกองทุนฯ ปีที่ 1-2 ในอัตราร้อยละ 0 ต่อปี และปีที่ 3 - 7 ในอัตราดอกเบี้ยเท่ากับ ต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) บวกด้วย ร้อยละ 1 ต่อปี รัฐบาลจ่ายเงินชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ปีที่ 1 - 2 เท่ากับ ร้อยละ 1.92 โดยไม่ได้รับการชดเชยความเสียหายในอนาคต	ก.ย. 58 - มี.ค. 61	21,032.38	22,458.16	16.40	202.63		

33.

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
30. โครงการภัยแล้ง 24 เดือน แก่เกษตรกร 22 จังหวัด	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 58 การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ทำให้ไม่สามารถทำการผลิตได้หรือผลผลิตได้รับความเสียหายรายได้ลดลงมากกว่าร้อยละ 50 จากรายได้ปกติ เฉพาะลูกค้าที่อยู่ในพื้นที่ 22 จังหวัด หากมีหนี้เงินกู้คงเหลือทุกสัญญารวมกัน ณ วันที่ 30 มิ.ย. 58 ไม่เกิน 500,000 บาท เกษตรกรได้รับการลดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี รัฐบาลชดเชยแทนเกษตรกรในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี และ ธ.ก.ส. รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกรในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี เป็นเวลา 24 เดือน	พ.ย. 58 - ต.ค. 60	-	23,548.90	-	67.00		
31. โครงการสินเชื่อเพื่อปรับปรุงระบบการผลิตด้านการเกษตร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 58 วงเงินกู้ร้อยละไม่เกิน 100,000 บาท ระยะเวลาชำระหนี้ไม่เกิน 10 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 12 ปี ปลอดชำระต้นเงิน 3 ปีแรก อัตราดอกเบี้ย MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7)	พ.ย. 58 - ธ.ค. 70	874.90	1,004.07	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		
32. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อสร้างงานในชุมชน	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 58 วงเงินกู้ร้อยละไม่เกิน 50,000 บาท กำหนดชำระคืนในเวลาไม่เกิน 5 ปี คิดอัตราดอกเบี้ย MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7)	พ.ย. 58 - ธ.ค. 63	6.36	8.21	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		
33. โครงการสินเชื่อสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 58 วงเงินกู้กลุ่มละไม่เกิน 1 ล้านบาท ระยะเวลาชำระหนี้ไม่เกิน 7 ปี คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4	พ.ย. 58 - ก.ย. 65	11.76	16.71	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		
34. โครงการส่งเสริมการให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรและอุปกรณ์การตลาดเพื่อลดต้นทุนสมาชิกระยะขยายผล ปี 2559 - 2562	ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ต.ค. 58 วันที่ 26 ก.ค. 59 และ วันที่ 15 พ.ย. 59 โดยคิดดอกเบี้ย MLR - 1 (MLR = ร้อยละ 5) สหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกรร้อยละ 2 ต่อปี เป็นเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่เงิน ธ.ก.ส.รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกรร้อยละ 1 ต่อปี วงเงินกู้ 2,789.40 ล้านบาท	ปี 2558 - 2562	83.41	39.52	0.03	0.14		
35. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ต.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 12,500 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยกับสถาบัน MLR - 3 (MLR = ร้อยละ 5) รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนสถาบันเกษตรกรร้อยละ 2 วงเงินงบประมาณ 236.67 ล้านบาท	ต.ค. 58 - ก.ย. 59	-	-	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย		

35

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
36. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ต.ค. 58 รัฐบาลสนับสนุนเงินยืมปลอดเป็นค่าเช่าและเก็บรักษาข้าวเปลือกในยุ้งฉาง ผู้กู้ต้นละ 1,000 บาท วงเงินกู้รายละไม่เกิน 300,000 บาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน ในอัตรา FDR+1 รวมถึงค่าเช่า (ค่าเช่าต้นละ 1,000 บาท) และค่าใช้จ่ายระบาย ค่าบริหารร้อยละ 2 เป็นระยะเวลา 8 เดือน ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 58 - 28 ก.พ. 59 ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ 4 เดือนนับจากเดือนที่รับเงินกู้ งบประมาณ 648.33 ล้านบาท	พ.ย. 58 - ก.ย. 59	4.59	3.64	906.83	1,504.88		
37. โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พ.ย. 58 เป็นการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่เกษตรกรชาวสวนยางผู้มีเอกสารสิทธิ์ ประกอบด้วย เจ้าของสวนยางและหรือผู้เช่า และคนกรีดยาง ในอัตราไร่ละ 1,500 บาท สัดส่วนร้อยละ 60:40 จำนวน 850,000 ครัวเรือน ที่มีสวนยางเปิดกรีดไม่เกิน 15 ไร่ และกรณีครัวเรือนที่มีสวนยางเปิดกรีด เกินกว่า 15 ไร่ขึ้นไปให้ไม่เกิน 15 ไร่ ภายในวงเงิน 12,750 ล้านบาท รัฐบาลจ่ายชดเชยต้นทุนเงิน ให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR+1 โดยให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ดังนี้ 1. เจ้าของสวนยาง/ผู้เช่าสวนยาง จำนวน 900 บาทต่อไร่ แบ่งเป็นการสนับสนุน ปัจจัยการผลิต จำนวน 700 บาทต่อไร่ และสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพผลผลิต จำนวน 200 บาทต่อไร่ 2. คนกรีดยาง จำนวน 600 บาท ต่อไร่	27 ต.ค. 58 - 30 ก.ย. 59	-	-	8,907.76	9,810.99		
38. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยด ปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ธ.ค. 58 วงเงินยืมปลอดเป็นค่าเช่า จำนวน 20,000 ราย รายละไม่เกิน 230,000 บาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ FDR+1 ระยะเวลา 24 เดือน วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 204.70 ล้านบาท	ธ.ค. 58 - ธ.ค. 61	230.59	282.04	2.43	1.98		
39. โครงการชะลอการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง ปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ธ.ค. 58 วงเงินยืมปลอดเป็นค่าเช่า จำนวน 100,000 ราย วงเงินจ่ายเงินกู้รายละไม่เกิน 50,000 บาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ FDR+1 ระยะเวลา 6 เดือน วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 55.63 ล้านบาท	ธ.ค. 58 - ต.ค. 59	14.60	21.08	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย		

๑๑

สิทธิประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
40. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ก.พ. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 2,500 ล้านบาท คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้ำร้อยละ 2 รัฐบาลชดเชยในอัตรา FDR+1	ก.พ. 59 - ส.ค. 60	0.13	61.58	-	1.71		
41. โครงการชุมชนปรับเปลี่ยน การผลิตสู่วิถีภัยแล้ง ปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 15,000 ล้านบาท รองรับเกษตรกรที่ประสบวิกฤตภัยแล้ง กลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง 26 จังหวัด จำนวน 100,000 ราย โดยกำหนดวงเงินกู้กลุ่มละไม่เกิน 3 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 ต่อปี ชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3.5 วงเงินงบประมาณเพื่อชดเชยดอกเบี้ย 525 ล้านบาท (ปีที่ 1 จำนวน 160 ล้านบาท ปีที่ 2 จำนวน 200 ล้านบาท ปีที่ 3 จำนวน 165 ล้านบาท)	ก.พ. 59 - ธ.ค. 61	27.15	25.45	0.58	0.54		
42. โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉินและจำเป็นของเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง ปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 6,000 ล้านบาท รายละไม่เกิน 12,000 บาท กำหนดชำระคืนเงินกู้ ไม่เกิน 12 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 เป็นระยะเวลา 6 เดือนแรก และตั้งแต่เดือนที่ 7 เป็นต้นไป คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 สำหรับเกษตรกรรายย่อย จำนวน 500,000 ราย	ก.พ. 59 - มิ.ย. 60	117.67	419.29	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		
43. โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตรเพื่อสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรไทย	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 59 วงเงินสินเชื่อ 72,000 ล้านบาท จำนวน 7,200 ราย วงเงินกู้รายละไม่เกิน 20 ล้านบาท ระยะเวลาเงินกู้ ไม่เกิน 10 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ไม่เกิน 7 ปี และปีที่ 8 - 10 อัตราดอกเบี้ยปกติตามชั้นลูกค้ำ	ก.พ. 59 - มี.ค. 70	41,612.73	25,944.11	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		
44. โครงการสนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 พ.ค. 59 และวันที่ 22 พ.ย. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 2,130 ล้านบาท กลุ่มละไม่เกิน 5 ล้านบาท คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้ำร้อยละ 0.01 และรัฐบาลชดเชยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.5 วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 74.55 ล้านบาท	พ.ค. 59 - ม.ค. 61	2.51	128.36	1.56	1.99		
45. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มิ.ย. 59 วงเงินสินเชื่อ 12,500 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย MLR-1 (MLR = ร้อยละ 5) ให้สถาบันเกษตรกร รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 1 รัฐบาลรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 3 ระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน	ต.ค. 59 - ก.ย. 60	102.52	7,539.44	19.93	68.31		

สิทธิ์ภัยตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
46.โครงการสินเชื่อเกษตรกรเพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มิ.ย. 59 วันที่ 11 ต.ค. 59 วันที่ 1 พ.ย. 59 วันที่ 8 พ.ย. 59 และวันที่ 22 พ.ย. 59 ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรในการชะลอการขายข้าวเปลือก 1. เกษตรกรรายคนไม่เกินคนละ 300,000 บาท สหกรณ์การเกษตรไม่เกินสหกรณ์ละ 300 ล้านบาท จ่ายเงินกู้ ไม่เกินวันที่ 15 มี.ค.60 ภาคใต้ไม่เกินวันที่ 15 ส.ค. 60 2. รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนผู้กู้ ชดเชยต้นทุนเงิน ค่าเช่าและค่าเก็บรักษาข้าวเปลือกในยุ้งฉางผู้กู้ ชดเชยต้นทุนค่าใช้จ่ายในการระบายข้าวเปลือกในอัตรา FDR+1 ค่าบริหารสินเชื่อร้อยละ 2 ระยะเวลา 6 เดือน 3. ค่าเช่าและค่าเก็บรักษาข้าวเปลือกในยุ้งฉาง ต้นละ 1,500 บาท ค่าใช้จ่ายในการส่งมอบข้าวเปลือกจากยุ้งฉางถึงจุดส่งมอบตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ต้นละ 300 บาท	พ.ย. 59 - ธ.ค. 60	28.04	13,846.86	1,198.80	1,696.83		
47. โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มิ.ย. 59 โดยลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ต้นเงินกู้อยู่ไม่เกิน 80,000 บาทแรก รวมหนี้บัตรสินเชื่อ ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 1,440 ล้านบาท	ม.ค. 59 - ก.ย. 60	-	7,763.38	-	230.96		
48. โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มิ.ย.59 วันที่ 1 พ.ย. 59 และวันที่ 1 ส.ค. 60 เพื่อช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ประมาณ 3.7 ล้านราย ไร่ละ 1,000 บาท รายละไม่เกิน 10 ไร่ วงเงินจ่ายให้เกษตรกร 37,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสาร และ ค่าธรรมเนียมการโอนเงินให้เกษตรกร รายละ 10 บาท	ก.ค. 59 - ต.ค. 60	-	-	29,481.05	32,544.19		
49. โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มิ.ย. 59 อัตราค่าเบี้ยประกันภัย 100 บาทต่อไร่ โดยรัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับปลูกข้าว ธ.ก.ส. 60 บาทต่อไร่ เกษตรกรทั่วไปจ่าย 40 บาทต่อไร่ กรณีปลูกข้าว ธ.ก.ส. อุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัย 40 บาท ต่อไร่ รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	15กค.59 - 15ธค.59	-	-	1,379.87	1,845.55		

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
50. โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มิ.ย. 59 รายละเอียดไม่เกิน 500,000 บาท ลดดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ร้อยละ 1.50 ต่อปี ธ.ก.ส. รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ร้อยละ 1.50 ต่อปี วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 5,400 ล้านบาท เป็นระยะเวลา 2 ปี	ก.ค. 59 - มิ.ย. 61	71,766.95	91,135.47	2,104.95	796.72		
51. โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนผลไม้ที่ประสบภัยแล้ง ปี 2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ก.ค. 59 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการ - มาตรการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อลงทุนสร้างแหล่งน้ำสำรองและการบริหารจัดการน้ำ รายละเอียดไม่เกิน 130,000 บาท โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี เกษตรกรรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี โดยช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 95,000 ราย - มาตรการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการปลูกใหม่ทดแทนผลไม้เดิมหรือเป็นประเภทไม้ผลที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ อัตราไร่ละไม่เกิน 10,000 บาท รายละเอียดไม่เกิน 30 ไร่ รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี เกษตรกรรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 4 ปี คัดดอกเบี้ยระยะเวลา 4 ปีแรก ในอัตรา MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7)	มี.ค. 59 - ก.พ. 64	137.81	155.82	-	0.99		
52. โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนผลไม้ที่ประสบภัยแล้ง ปี 2559 - ขยายระยะเวลาชำระคืน 2 ปี	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ก.ค. 59 โดยขยายระยะเวลาชำระคืนเงินกู้เดิมของเกษตรกร รายละเอียดไม่เกิน 200,000 บาท ระยะเวลา 2 ปี ลดดอกเบี้ยให้เกษตรกร อัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 2 ปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกรในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี และ ธ.ก.ส. รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกรในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 399 ล้านบาท	มี.ค. 59 - มี.ค. 61	244.68	317.90	-	3.83		
53.โครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 ด้านการผลิต (ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือปัจจัยการผลิต)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 59 วงเงิน 3,132.10 ล้านบาท ให้ใช้เงินทุน ธ.ก.ส. รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR + 1	ส.ค. 59 - ก.ย. 60	-	-	376.29	443.16		

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
54. โครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 (ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 59 และวันที่ 18 ต.ค. 59 คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี โดยผู้กู้รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี วงเงินสินเชื่อ 10,686 ล้านบาท วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 1,500.29 ล้านบาท 1) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ จำนวน 500 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 3 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 1,500 ล้านบาท 2) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 2,400 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 4 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 9,000 ล้านบาท 3) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ จำนวน 50 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 2.5 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 116 ล้านบาท 4) เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า จำนวน 50 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 1.5 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 70 ล้านบาท	ส.ค. 59 - ก.ย. 65	2,793.36	91.05	33.45	-		
55. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยด ปี 2559/2560 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 59 และวันที่ 4 ต.ค. 59 จำนวน 10,000 ราย รายละไม่เกิน 230,000 บาท กำหนดชำระคืนไม่เกิน 5 ปี วงเงินสินเชื่อ 2,300 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยจากเกษตรกรร้อยละ 4 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR + 1 ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ แต่ไม่เกินวันที่ 31 ต.ค. 62	15 ต.ค. 59 - 31 ต.ค. 62	16.93	12.51	0.13	0.03		
56. โครงการสินเชื่อเพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตและการแปรรูปมันสำปะหลัง ปี 2559/2560 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 59 และวันที่ 4 ต.ค. 59 เกษตรกรรายคน วงเงินกู้ไม่เกินรายละ 1 ล้านบาท สหกรณ์ภาคการเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน วงเงินกู้ไม่เกินรายละ 20 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 1,000 ล้านบาท วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 60 ล้านบาท ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ยไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ โดยเริ่มชดเชยตั้งแต่วันที่ 1 ธ.ค. 59 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ต.ค. 62	15 ต.ค. 59 - 31 ต.ค. 62	0.10	0.14	-	-		
57. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2559/2560 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 59 และวันที่ 4 ต.ค. 59 วงเงินสินเชื่อ 1,500 ล้านบาท วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 33.375 ล้านบาท ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ยไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่ได้รับเงินกู้ แต่ไม่เกิน วันที่ 31 พ.ค. 61	15 ต.ค. 59 - 31 พ.ค. 61	106.50	232.80	1.89	0.25		

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
58. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พ.ย. 59 จำนวน 2,000 กลุ่ม/แปลง วงเงินสินเชื่อรวม 20,000 ล้านบาท โดยให้กู้กลุ่มละไม่เกิน 10 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3.01 ต่อปี โดยผู้กู้รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ยภายใน 5 ปี นับแต่วันจ่ายเงินกู้แต่ไม่เกิน ธ.ค. 69 วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 3,000 ล้านบาท	พ.ย. 59 - เม.ย. 70	1,051.22	47.89	12.36	0.03		
59. โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2559/2560 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลังปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 59 ตัดเงินกู้อัตราไม่เกิน 80,000 บาทแรก ได้รับการลดดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ ธ.ก.ส. แทนเกษตรกร ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน วงเงินชดเชย 372 ล้านบาท	ม.ค. 59 - ก.ย. 60	-	1,653.39	21.48	36.03		
60. มาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ก.ย. 59 และวันที่ 22 พ.ย. 59 เห็นชอบมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ วงเงิน 6,540 ล้านบาท และ 6,165 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีมอบหมายให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีผู้มีรายได้น้อย โดยให้ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายไปก่อนและรัฐบาลชดเชย ต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR +1 ธ.ก.ส. เริ่มดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้มีสิทธิตามมาตรการดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 10 ธ.ค. 59	ตั้งแต่ ธ.ค. 59 เป็นต้นไป	-	-	0.63	284.59		
61.โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉินสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลังปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ต.ค. 59 จำนวน 500,000 ราย วงเงินกู้ 10,000 ล้านบาททางเงินกู้สูงสุดรายละไม่เกิน 20,000 บาท คิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตรา ร้อยละ 0.5 ต่อเดือน (ร้อยละ 6 ต่อปี) กำหนดชำระคืนหนี้เงินกู้ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันจัดทำสัญญา	พ.ย.59 - มี.ค.61	7.38	21.50	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		
62. โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2559 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลังปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ต.ค. 59 โดยเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้คงเหลือ ณ วันที่ 31 ส.ค. 59 ไม่เกิน 500,000 บาท เลื่อนกำหนดชำระคืนเงินต้นเงินระยะเวลา 2 ปี และลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกร ร้อยละ 3 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ร้อยละ 1.5 ต่อปี ธ.ก.ส. รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ร้อยละ 1.5 ต่อปี เป็นระยะเวลา 2 ปี วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 1,200 ล้านบาท	ก.ย. 59 - ส.ค.61	15,894.35	19,477.77	119.64	170.37		

สินทรัพย์ตามยุทธกรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามยุทธกรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามยุทธกรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
63. โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 59 วันที่ 8 พ.ย. 59 และวันที่ 22 พ.ย. 59 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทุกชนิด ครัวเรือนละ ไม่เกิน 12,000 บาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR + 1	พ.ย. 59 - ก.ค.60	-	-	29,863.59	22,084.42		
64. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 ด้านการผลิต (เพิ่มเติม) : การปรับเปลี่ยนปลูกพืชหมุนเวียน)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 พ.ย.59 เพื่อส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้งในพื้นที่ปลูกข้าว หลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี โดยแบ่งจ่ายเป็น 3 งวด งวดที่ 1 จำนวน 1,800 บาทต่อไร่ เป็นค่าเตรียมดิน ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ยเคมี รองพื้น และค่าสารเคมีคุมวัชพืช งวดที่ 2 จำนวน 1,200 บาทต่อไร่ เป็นค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 2 และค่าดูแลรักษา งวดที่ 3 จำนวน 1,000 บาทต่อไร่ เป็นค่าเก็บเกี่ยว คัดดอกเบี้ยในอัตรา MRR (ปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 7 ต่อปี) คัดดอกเบี้ยจากเกษตรกร ร้อยละ 4 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่วันที่	21 ต.ค.59 - 30 มิ.ย. 60	1.61	10.63	0.12	0.06		
65. โครงการปลูกพืชปุ๋ยสด (มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 ด้านการผลิต (เพิ่มเติม) : การปรับเปลี่ยนปลูกพืชหมุนเวียน)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 พ.ย. 59 เพื่อลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังและสนับสนุน ให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้พืชปุ๋ยสด รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1	ต.ค. 59 - พ.ค. 60	-	-	165.44	97.54		
66. โครงการสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 60 วงเงินสินเชื่อ 10,000 ล้านบาท โดยให้สินเชื่อรายละไม่เกิน 300,000 บาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 10 ปี ปีที่ 1 - 4 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ MRR - 2 ต่อปี (MRR = ร้อยละ 7) เกษตรกรรับภาระในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 4 ปี และตั้งแต่ปีที่ 5 เป็นต้นไป คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ MRR ต่อปี วงเงินชดเชยไม่เกิน 1,200 ล้านบาท	ก.พ. 60 - มิ.ย. 64	9,086.50	3,279.51	267.19	3.68		
67. โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉินให้แก่เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 60 วงเงินสินเชื่อรวม 10,000 ล้านบาท โดยให้สินเชื่อรายละไม่เกิน 50,000 บาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 3 ปี คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ใน 6 เดือนแรก ธ.ก.ส. รับภาระแทนเกษตรกรทั้งหมด ตั้งแต่เดือนที่ 7 เป็นต้นไป คิดดอกเบี้ยร้อยละ MRR	ก.พ. 60 - เม.ย. 60	1,746.75	1,508.58	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		

สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
68.โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 60 โดยพักชำระหนี้ต้นเงินที่ไม่เกิน 300,000 บาท และลดดอกเบี้ยเป็นระยะเวลา 2 ปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ 5 ต่อปี โดยไม่รวมหนี้ NPLs วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 3,931 ล้านบาท กรณีที่เป็นหนี้ NPLs ช.ก.ส.รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกรเป็นระยะเวลา 2 ปี	ม.ค. 60 - ธ.ค. 61	60,346.50	65,207.77	2,788.95	544.93		
69. โครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ก.พ. 60 วงเงินสินเชื่อ 5,000 ล้านบาท โดยให้สินเชื่อรายละไม่เกิน 50,000 บาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 5 ปี อัตราดอกเบี้ยเงินกู้คงที่ (Flat Rate) ไม่เกินร้อยละ 0.85 ต่อเดือน รัฐบาลชดเชยเฉพาะความเสียหายสำหรับ NPL ที่เกิดจากการดำเนินโครงการไม่เกินร้อยละ 40 ของสินเชื่อที่อนุมัติ	ก.พ. 60 - ก.พ. 66	4,748.32	621.91	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย		
70. โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มิ.ย. 60 อัตราค่าเบี้ยประกันภัย 90 บาทต่อไร่ โดยรัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับลูกค้า 54 บาทต่อไร่ เกษตรกรทั่วไปจ่าย 36 บาทต่อไร่ กรณีลูกค้า ช.ก.ส. อุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัย 36 บาทต่อไร่ รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	ก.ค. 60 - ส.ค. 60 ภาคใต้ถึง 15 ธ.ค. 60	-	-	1,586.30	-		
71. โครงการตามแนวทางบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2560/61	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ส.ค.60 - โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยด ปี 2560/61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย FDR+1 ไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ ไม่เกิน 31 ต.ค. 63 - โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกรปี 2560/61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย FDR+1 ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ - โครงการสินเชื่อเพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตและการแปรรูปมันสำปะหลัง ปี 2560/61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย FDR+1 ไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ ไม่เกิน 31 ต.ค. 63	-ระยะเวลาโครงการตั้งแต่ 1 ต.ค.60-31 ต.ค.63 ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ตั้งแต่ 1 ต.ค.60-30 ก.ย.61 -ระยะเวลาโครงการตั้งแต่ 1 ธ.ค.60-31 ก.ค.62 ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ตั้งแต่ 1 ธ.ค.60-31 พ.ค.61 -ระยะเวลาโครงการตั้งแต่ 1 ต.ค.60-31 ต.ค.63 ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ตั้งแต่ 1 ต.ค.60-30 ก.ย.61	299.93	-	0.77	-		

สิทธิประโยชน์ตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย (ต่อ)							หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามยุทธกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ			
			31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560		
72. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2560/61	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ก.ย. 60 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลา 12 เดือน	1ต.ค.60- 30ก.ย.61	8,358.44	-	72.75	-		
73. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2560/61	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ก.ย. 60 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน อัตรา FDR+1% ต่อปี ค่าบริหารโครงการร้อยละ 2 ต่อปี ไม่เกิน 6 เดือน	1พ.ย.60- 31ธ.ค.61	13,944.75	-	39,031.65	-		
74. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2560/61	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 ต.ค. 60 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้	1พ.ย.60-31มี.ค.62	160.13	-	0.15	-		
75. โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของผู้มีรายได้น้อยในระบบ ธ.ก.ส.	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ธ.ก.ส.รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ระยะเวลา 2 ปี	1ม.ค.61-31ธ.ค.62	37,799.81	-	247.03	-		
รวมทั้งสิ้น			314,235.24	318,895.94	260,166.39	227,947.34		

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 การดำเนินการและระยะเวลาดำเนินโครงการตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี หลังวันที่ 31 มีนาคม 2561 ประกอบด้วย

1. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2561 ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561 ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2561 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561 ยกเว้นเกษตรกรลูกค้าในภาคใต้ ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2561 ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2561

2. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2561 ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการมาตรการเกษตรกรประชารัฐเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผ่าน 2 โครงการย่อย ได้แก่ 1) โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร 2) โครงการสนับสนุนการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยสั่งตัดผ่านสถาบันเกษตรกร ระยะเวลาโครงการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2563

31

8.32.3 การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองธุรกรรมนโยบายรัฐ

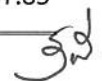
หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2561			31 มีนาคม 2560		
	ยอดสินเชื่อ คงค้าง	ค่าเผื่อนี้ สงสัยจะสูญ	อัตรา	ยอดสินเชื่อ คงค้าง	ค่าเผื่อนี้ สงสัยจะสูญ	อัตรา
			ร้อยละ ค่าเผื่อฯ			ร้อยละ ค่าเผื่อฯ
เงินสำรองชั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.						
จัดชั้นปกติ	317,126.14	3,171.26	1	321,485.93	3,214.86	1
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	2,307.65	46.15	2	1,751.81	35.04	2
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	726.06	726.06	100	1,005.37	1,005.37	100
จัดชั้นสงสัย	2,076.48	2,076.48	100	1,194.14	1,194.14	100
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	2,936.76	2,936.76	100	1,379.65	1,379.65	100
รวม	325,173.09	8,956.71		326,816.90	6,829.06	
เงินสำรองส่วนเกิน		5,509.83			6,890.08	
รวมค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ		14,466.54			13,719.14	

8.32.4 เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
เจ้าหนี้โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	8.32.4.1	1,295.10	1,919.51
เจ้าหนี้โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	8.32.4.2	897.54	732.61
เจ้าหนี้โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	8.32.4.3	671.35	1,768.08
เจ้าหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐอื่น ๆ		751.51	1,147.65
รวมเจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมนโยบายรัฐ		3,615.50	5,567.85

8.32.4.1 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 แสดงยอดคงเหลือ จำนวน 1,295.10 ล้านบาท และ 1,919.51 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคาร คงเหลือของโครงการ บันทึกรวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)	<u>1,295.10</u>	<u>1,919.51</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ประกอบด้วย		
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>1,295.10</u>	<u>1,919.51</u>
รวม	<u>1,295.10</u>	<u>1,919.51</u>
โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้		
		หน่วย : ล้านบาท
		<u>31 มีนาคม 2561</u>
ยอดยกมา 1 เมษายน 2560		1,919.51
บวก รับงบประมาณในปีบัญชี 2560		20,316.56
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557		76.22
รวม		<u>22,312.29</u>
หัก โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552		(802.41)
ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน		(1,146.13)
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม		(2,983.65)
ลูกหนี้รอการชดใช้ อคส. / อ.ต.ก.		(14,375.00)
ลูกหนี้โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย		(1,710.00)
ยอดคงเหลือ		<u>1,295.10</u>

8.32.4.2 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 แสดงยอดคงเหลือ จำนวน 897.54 ล้านบาท และ 732.61 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคาร คงเหลือของโครงการ บันทึกรวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)	<u>897.54</u>	<u>732.61</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ประกอบด้วย		
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>897.54</u>	<u>732.61</u>
รวม	<u>897.54</u>	<u>732.61</u>

8.32.4.2 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 (ต่อ)

โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2561</u>
ยอดยกมา 1 เมษายน 2560	732.61
<u>บวก</u> รับงบประมาณในปีบัญชี 2560	20,585.88
ดอกเบียจ่ายรับล่วงหน้าจากการ Re - open	43.10
รวม	<u>21,361.59</u>
<u>หัก</u> โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร นาปี ปี2551/2552	(320.00)
โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร นาปรัง ปี2552	(48.40)
ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	(615.62)
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	(4,909.03)
ลูกหนี้รอการชดใช้ อคส. / อ.ต.ก.	<u>(14,571.00)</u>
ยอดคงเหลือ	<u><u>897.54</u></u>

8.32.4.3 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 แสดงยอดคงเหลือ จำนวน 671.35 ล้านบาท และ 1,768.08 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคาร คงเหลือของโครงการ บันทึกรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2561</u>	<u>31 มีนาคม 2560</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)	<u>671.35</u>	<u>1,768.08</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 ประกอบด้วย		
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>671.35</u>	<u>1,768.08</u>
รวม	<u><u>671.35</u></u>	<u><u>1,768.08</u></u>

39.

8.32.4.3 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 (ต่อ)

โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	
ยอดยกมา 1 เมษายน 2560	1,768.08	
<u>บวก</u> รับงบประมาณในปีบัญชี 2560	5,425.26	
ดอกเบียจ่ายรับล่วงหน้าจากการ Re – open	129.04	
รวม	7,322.38	
<u>หัก</u> โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร นาปี ปีการผลิต 2551/2552	(631.24)	
โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร นาปรัง ปีการผลิต 2552	(246.42)	
โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	(76.22)	
ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	(1,055.58)	
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	(1,548.10)	
ลูกหนี้รอการชดใช้ อคส. / อ.ต.ก.	(3,093.47)	
ยอดคงเหลือ	671.35	

8.32.5 รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
รายได้จากลูกหนี้ธุรกรรมนโยบายรัฐ		
- รายได้ดอกเบี้ยจากลูกหนี้ธุรกรรมนโยบายรัฐ	9,920.35	6,845.75
รายได้ชดเชยธุรกรรมนโยบายรัฐจากรัฐบาล		
- รายได้ชดเชยดอกเบี้ยธุรกรรมนโยบายรัฐจากรัฐบาล	5,934.44	3,616.99
- รายได้ชดเชยต้นทุนเงินธุรกรรมนโยบายรัฐจากรัฐบาล	5,514.05	4,919.30
- รายได้ชดเชยค่าใช้จ่ายดำเนินงานหรือค่าบริการธุรกรรมนโยบายรัฐจากรัฐบาล	230.28	139.03
รวมรายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ	21,599.12	15,521.07

8.32.6 ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยธุรกรรมนโยบายรัฐ	11,126.45	9,392.79
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานธุรกรรมนโยบายรัฐ*	7,409.27	6,135.21
รวมค่าใช้จ่ายธุรกรรมนโยบายรัฐ	18,535.72	15,528.00

* อ.ก.ส. ใช้วิธีการปันส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อใช้ในการบันทึกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ ตามที่ได้รับ
ความเห็นชอบจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

8.33 การดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 (แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการ
ออกจากการดำเนินงานปกติของ ธ.ก.ส.)

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2552 โดยรัฐบาลจัดหาเงินทุนให้ ธ.ก.ส.

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินด้วยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นคราว ๆ ตามแผนการใช้จ่ายเงินของโครงการในวงเงินไม่เกิน 110,000 ล้านบาท โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับประกันชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง โดย ธ.ก.ส. แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจากการดำเนินงานปกติ เป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) และให้ผลการดำเนินโครงการดังกล่าวไม่นับรวมเป็นสินทรัพย์เสี่ยง ที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Adequacy Ratio : CAR) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

ธ.ก.ส. ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและเงินกู้ Term Loan เพื่อนำไปจ่ายเงินกู้ให้แก่เกษตรกร ในโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น เป็นภาระผูกพัน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 จำนวน 18,796.30 ล้านบาท และ 22,220.90 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.23.1) โดยมีลูกหนี้จากการกู้ยืมเงินดังกล่าวคงเหลือในโครงการ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 จำนวน 18,783.84 ล้านบาท และ 22,217.64 ล้านบาท (ไม่รวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส.) ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2561	31 มีนาคม 2560
โครงการรับจํานําข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2551/2552	18,682.95	18,695.12
โครงการแทรกแซงตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2551/2552	100.89	3,522.52
รวม	18,783.84	22,217.64

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 และ 2560 เงินกู้เหลือจ่ายของโครงการฯ จำนวน 12.46 ล้านบาท และ 3.26 ล้านบาท บันทึกลงอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. บัญชีเงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน คู่กับบัญชีเจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 (หมายเหตุ 8.17.1)

8.34 การดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ตามนโยบายของรัฐบาล (มีได้รวมบัญชีและงบการเงินของโครงการไว้ในงบการเงินปกติของ ธ.ก.ส.) โดยดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 วันที่ 29 มีนาคม 2555 วันที่ 2 ตุลาคม 2555 วันที่ 31 มีนาคม 2556 วันที่ 10 มิถุนายน 2556 และวันที่ 3 กันยายน 2556

๑๘

8.34 การดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 (ต่อ)

การดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 กำหนดกรอบวงเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนรับจำนำข้าวเปลือก รวมจำนวน 410,000 ล้านบาท เป็นเงินทุนของ ธ.ก.ส. จำนวน 90,000 ล้านบาท และเงินกู้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนอีกจำนวน 320,000 ล้านบาท ซึ่งภายหลังคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 ปรับลดวงเงินกู้เหลือเพียง 269,160 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.23.2) วงเงินหมุนเวียนที่ได้รับนอกจากใช้ในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2555 ให้นำไปใช้ในโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง และโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางด้วย

เมื่อระยะเวลาโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 สิ้นสุดลงแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกต่อในปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 และวันที่ 3 กันยายน 2556 ทั้งนี้กรอบวงเงินสินเชื่อเพื่อใช้หมุนเวียนในโครงการสำหรับปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ต้องไม่เกิน 410,000 ล้านบาท และเงินทุนของ ธ.ก.ส. จำนวน 90,000 ล้านบาท

ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 ในวงเงินไม่เกิน 92,431 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.23.4) โดยกระทรวงการคลังคำประกันจนกว่าจะมีการชำระต้นเงินกู้เสร็จสิ้น และรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงรวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบเหตุผลที่ไม่สามารถระบายข้าวเพื่อปิดบัญชีโครงการรับจำนำตามกำหนด โดยให้กระทรวงพาณิชย์นำเสนอคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ทั้งนี้ในการประชุม นบข. ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 มีมติเห็นชอบให้ขยายระยะเวลากำหนดวงเงินดำเนินงานโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตรจากเดิม ภายในวันที่ 30 กันยายน 2558 เป็น ภายในวันที่ 30 กันยายน 2559 และกระทรวงการคลังได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบมติ นบข. แล้ว เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2558

สำหรับการบริหารจัดการหนี้ และการแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2555 วันที่ 10 มิถุนายน 2556 และวันที่ 3 กันยายน 2556 อนุมัติให้กระทรวงการคลังบริหารจัดการหนี้เงินกู้ร่วมกับ ธ.ก.ส. ด้วยการ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment โดยกระทรวงการคลังคำประกันจนกว่าจะมีการชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น โดย ธ.ก.ส. มิได้รวมบัญชีและงบการเงินของโครงการไว้ในงบการเงินปกติ แต่ได้จัดทำเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) และบันทึกเป็นภาระผูกพันนอกงบประมาณ ตลอดจนไม่รวมผลการดำเนินโครงการจากเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นสินทรัพย์เสี่ยงที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Adequacy Ratio : CAR) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

ในการดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร (ข้าวเปลือก มันสำปะหลัง และยางพารา) เงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายไประหว่างรอการจัดหาเงินทุนหรือเงินจากการระบายผลิตผล และรวมถึงเงินทุนของ ธ.ก.ส. ที่นำมาใช้หมุนเวียนในโครงการ จำนวน 90,000 ล้านบาท นั้น ธ.ก.ส. จะได้รับชดเชยต้นทุนเงิน ในอัตรา FDR+1 ของเงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายและค่าบริการโครงการ ในอัตราร้อยละ 2 - 2.5 ของยอดที่จ่ายเงินกู้ให้เกษตรกร

๕๒

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินกู้ให้เกษตรกรในโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 (ไม่รวมโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง และโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง) ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	31 มีนาคม 2561								รวม
	เงินที่ใช้ตั้งแต่	รับจากการ	โอนงบประมาณ	ลูกหนี้	แหล่งเงินที่ใช้ไป				
	เริ่มโครงการ	ระบายผลผลิต	ชำระ	คงเหลือ	ธ.ก.ส.	ธ.ก.ส.สำรองจ่าย	รวมในงบ ธ.ก.ส.*	เงินกู้(ภาระผูกพัน)**	
		และการไถ่ถอน							
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	118,656.00	58,350.76	22,743.13	37,562.11	-	11,555.89	11,555.89	26,006.22	37,562.11
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	218,670.00	81,591.80	42,808.23	94,269.97	21,027.62	1,088.35	22,115.97	72,154.00	94,269.97
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56	352,278.00	129,140.95	62,350.05	160,787.00	10,608.52	-	10,608.52	150,178.48	160,787.00
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57	191,658.00	68,447.70	13,118.44	110,091.86	58,363.86	-	58,363.86	51,728.00	110,091.86
รวมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	881,262.00	337,531.21	141,019.85	402,710.94	90,000.00	12,644.24	102,644.24	300,066.70	402,710.94

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 ธ.ก.ส. ดำเนินงานโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร (รวมทุกผลิตผลการเกษตร) ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	31 มีนาคม 2561								รวม
	เงินที่ใช้ตั้งแต่	รับจากการ	โอนงบประมาณ	ลูกหนี้	แหล่งเงินที่ใช้ไป				
	เริ่มโครงการ	ระบายผลผลิต	ชำระ	คงเหลือ	ธ.ก.ส.	ธ.ก.ส.สำรองจ่าย	รวมในงบ ธ.ก.ส.*	เงินกู้(ภาระผูกพัน)**	
		และการไถ่ถอน							
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	118,656.00	58,350.76	22,743.13	37,562.11	-	11,555.89	11,555.89	26,006.22	37,562.11
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	218,670.00	81,591.80	42,808.23	94,269.97	21,027.62	1,088.35	22,115.97	72,154.00	94,269.97
รับจำนำมันสำปะหลัง ปี 54/55	27,836.00	16,659.98	3,159.56	8,016.46	-	7,916.66	7,916.66	99.80	8,016.46
รักษาเสถียรภาพราคายาง ปี 55	24,658.35	10,635.79	4,072.80	9,949.76	-	3,135.78	3,135.78	6,813.98	9,949.76
รวมโครงการฯ ปีการผลิต 2554/2555	389,820.35	167,238.33	72,783.72	149,798.30	21,027.62	23,696.68	44,724.30	105,074.00	149,798.30
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56	352,278.00	129,140.95	62,350.05	160,787.00	10,608.52	-	10,608.52	150,178.48	160,787.00
รับจำนำมันสำปะหลัง ปี 55/56	26,909.00	16,174.74	2,303.20	8,431.06	-	8,431.06	8,431.06	-	8,431.06
รวมโครงการฯ ปีการผลิต 2555/2556	379,187.00	145,315.69	64,653.25	169,218.06	10,608.52	8,431.06	19,039.58	150,178.48	169,218.06
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57	191,658.00	68,447.70	13,118.44	110,091.86	58,363.86	-	58,363.86	51,728.00	110,091.86
รวมโครงการฯ ปีการผลิต 2556/2557	191,658.00	68,447.70	13,118.44	110,091.86	58,363.86	-	58,363.86	51,728.00	110,091.86
รวม	960,665.35	381,001.72	150,555.41	429,108.22	90,000.00	32,127.74	122,127.74	306,980.48	429,108.22

* เงินกู้ที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายไประหว่างรอการจัดหาเงิน หรือเงินจากการระบายผลผลิต เพื่อนำมาใช้หมุนเวียนในโครงการ ตามมติคณะรัฐมนตรี รวมถึงเงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายชำระคืนเงินกู้ (ภาระผูกพัน) แทนรัฐบาล

** เงินกู้ (ภาระผูกพัน) รัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน

35

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561 ลูกหนี้คงเหลือโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และ ปีการผลิต 2556/2557 จำนวน 429,108.22 ล้านบาท แสดงรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. จำนวน 122,127.74 ล้านบาท และลูกหนี้ที่นำเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นไปจ่ายให้แก่เกษตรกร ซึ่งรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน จำนวน 306,980.48 ล้านบาท โดยจำแนกตามแหล่งเงินที่ใช้จ่าย ดังนี้

ลูกหนี้คงเหลือโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ณ 31 มีนาคม 2561		ณ 31 มีนาคม 2560	
	แหล่งเงินที่ใช้จ่าย		แหล่งเงินที่ใช้จ่าย	
	ธ.ก.ส.	สถาบัน การเงินอื่น	ธ.ก.ส.	สถาบัน การเงินอื่น
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ				
- โครงการรักษาเสถียรภาพราคาขาย	3,135.78	6,813.98	10,229.92	6,813.98
รวมเงินให้สินเชื่อตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ	3,135.78	6,813.98	10,229.92	6,813.98
ลูกหนี้รื้อชดเชยจากรัฐบาล - ยุทธกรรมนโยบายรัฐ				
- โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2554/2555	11,555.89	26,006.22	17,291.40	26,006.22
- โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2555	22,115.97	72,154.00	17,383.33	91,078.00
- โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2554/2555	7,916.66	99.80	9,332.92	99.80
- โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี 2555/2556 รอบที่ 1	-	46,457.98	-	75,202.09
- โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี 2555/2556 รอบที่ 2	10,608.52	103,720.50	31,341.57	85,611.39
- โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/2556	8,431.06	-	8,431.71	-
- โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2556/2557	58,363.86	51,728.00	46,037.85	82,475.03
รวมลูกหนี้รื้อชดเชยจากรัฐบาล - ยุทธกรรมนโยบายรัฐ	118,991.96	300,166.50	129,818.78	360,472.53
รวมลูกหนี้คงเหลือโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร	122,127.74	306,980.48	140,048.70	367,286.51

ในงวดนี้ ธ.ก.ส. ได้รับชำระคืนเงินที่ ธ.ก.ส. จ่าย จำนวน 17,920.96 ล้านบาท ได้มาจากเงินงบประมาณ จำนวน 12,121.46 ล้านบาท และจากการระบายผลิตผล จำนวน 5,799.50 ล้านบาท และ ธ.ก.ส. ได้ชำระคืนเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น จำนวน 60,306.03 ล้านบาท ได้มาจากเงินงบประมาณ จำนวน 21,628 ล้านบาท และจากการระบายผลิตผล จำนวน 38,678.03 ล้านบาท

ทั้งนี้ เงินที่ ธ.ก.ส. ได้รับจากการระบายผลิตผล ธ.ก.ส. ได้นำมาลดยอดเงินที่ ธ.ก.ส. จ่าย และลดภาระหนี้เงินกู้จากสถาบันการเงินอื่น โดย ธ.ก.ส. จะชำระคืนเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าก่อนเป็นอันดับแรก

8.35 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติจากผู้จัดการ ธ.ก.ส. เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561

.....